

Komunikatas

1953 m. birželio mėn 18 — 24 dd. Lietuvos laisvinimą liečiančiais klausimais įvyko eilinis pasitarimas tarp Diplomatinės Sefo S. Lozoraičio ir VLIKO Pirmininko M. Krupavičiaus, dalyvaujant Vykdamosios Tarybos Pirmininkui K. Zalkauskui ir Lietuvos Ministeriui prie Švento Sosto S. Girdvainiui.

Sio pasitarimo metu buvo tariami šie klausimai: Ryšium su Sovietų vykdomu manevru, siekiančiu užmigdyti pasaulio budrumą, taip pat ir su numatoma Bermudų ir eventualia Keturų Konferencijomis buvo nusistatyta, kurių žygių turi imtis Lietuvos laisvinimo veiksniai Nepriklausomos Lietuvos atstatymo byloje.

Buvo apsparstytas su Min. Lozoraičiu VLIKO paruoštas ir Baltų Tarybos priimtas, skiriamas JTO priklausančioms ir kitoms valstybėms Lietuvos, Estijos ir Latvijos laisvinimo reikalu memorandumas.

Iš diplomatų ir VLIKO atstovų buvo sudaryta komisija paruošti medžiagai, reikalingai ginant Lietuvos Nepriklausomybę bylą. Sutarta, kad Min. S. Lozoraitis ateinančio mėnesio bėgyje sušaukia tos komisijos pirmąjį posėdį.

Nusistatyta, kad būtų pageidaujama sušaukti lietuvių politinę konferenciją Jungtinėse Valstybėse š. m. lapkričio mėnesį, ir aptarta jos apimtis bei uždaviniai.

Buvo aptarti ir kiti LDS ir VLIKO bendradarbiavimo klausimai. Visais tais klausimais buvo pasiektas susitarimas.

Dėl numatomų neoficialių atstovų prie vyriausybės, kur nėra Lietuvos diplomatinė atstovybė, skyrimo pasireiškė nuomonių skirtumų. Tuo tarpu, kai Min. Lozoraitis laikosi nusistatymo, kad tokių neoficialinių atstovų skyrimas priklausytų išimtinai jam, VLIKO ir VT Pirmininkai mano, kad tokių atstovų skyrimas, remiantis II Reutlingeno susitarimu dėl LDS ir VLIKO bendradarbiavimo užsienio politikos srityje, turi būti daromas LDS ir VLIKO Pirmininkų susitarus. Šis klausimas bus praneštas VLIKui ir diplomatams.

Sekantis VLIKO Pirmininko ir LDS pasitarimas numatomas š. m. liepos mėnesį.

ELTA

KERSTENO REZOLIUCIJA

Liepos mėn. 7 d. Wisconsinso respublikonų atstovas, JAV Atstovų rūmų, Charles J. Kersten, perdavė Rūmų Užsienių Reikalų Komisijai sekančio turinio rezoliuciją:

Kadangi amerikiečių tauta jau seniai priėmė pagrindinius principus, paskelbtus JAV Nepriklausomybės Deklaracijoje 1776 m. sekančiais žodžiais: „... visi žmonės yra sutverti lygūs, kad jie yra gavę iš savo kūrėjo tam tikras neatimamas teises, tarp kurių yra gyvybės, laisvės ir laimės. Kad šių teisių užtikrinimui yra sudaromos vyriausybės, gaunačios savo teisėtą galią valdomųjų sutikimu, kad kai tik tos vyriausybės ima kenkti šiom teisėms, žmonės turi teisę jas pakeisti ar panaikinti ir sudaryti naujas vyriausybes, kurios remiasi tais principais ir organizuoja savo jėgą tokiomis metodais, kad žmonės laidotų saugumą ir laimę“...

Kadangi Rytinės Vokietijos, Lenkijos, Čekoslovakijos, Rumunijos Vengrijos ir kitų komunistų pavergtų kraštų žmonės drąsiai parodė savo atsidavimą tiems teisingumo ir laisvės principams, heroiskai pasipriešindami sovietų kontroliuojamam vyriausybei, turėdamos galvą, kad JAV užtikrino savo laisvę mašiniui sukildamos prieš tiraniją, ir kadangi sovietinis režimas, negalėdamas laimėti savo valdomų žmonių palankumo, nežino kitokių priemonių palenkinti žmones paklausti jų diktatoriui, kaip tik ginklo jėgą, terorą, žudymus, kalinimus ir masines deportacijas ir, kadangi laisvės reikalas negali būti užgniaujtas ir galutinę išvadą joje triumfo, todėl būtina:

1. Nutarta Atstovų Rūmuose (taip pat ir Senate), kad JAV Parlamentas Amerikos tautos vardu išreiškia tvirtą įsitikinimą, kad Rytinės Vokietijos, Lenkijos, Čekoslovakijos, Rumunijos, Vengrijos, Bulgarijos, Albanijos, Lietuvos, Latvijos, Estijos ir kitų komunistų dominuojamų kraštų tautos turi teisę į savo pagrindines, neatimamas Dievo duotas teises ir laisvę, dėl kurių jos dabar kovoja;
2. Toliau tebinė pareikštas tvirtas JAV tautos įsitikinimas, kad komunistų kontroliuojamos tautos turi teisę būti suvienytos ir valdomos pagal savo laisvai pareikštą laisvuose rinkimuose tautinę valią;
3. JAV Parlamentas, Amerikos tautos vardu, pareiškia savo draugiškumą ir užuojautą Rytinės Vokietijos, Lenkijos, Čekoslovakijos, Rumunijos, Vengrijos, Bulgarijos, Albanijos, Lietuvos, Latvijos, Estijos ir kitų komunistų dominuojamų kraštų tautos, ypatingai toms, kurios nukentėjo nuo komunistų dėl savo patriotinio pasipriešinimo komunistinei tiranijai, pasmerkia komunistinį režimą už žudymą, kalinimą ir deportavimą tų, kurie viešai parodė savo meilę laisvei ir teisingumui; užmonių palenkimo, nežino kitokių priemonių palenkinti žmones paklausti jų diktatoriui, kaip tik ginklo jėgą, terorą, žudymus, kalinimus ir masines deportacijas ir, kadangi laisvės reikalas negali būti užgniaujtas ir galutinę išvadą joje triumfo, todėl būtina:

BERLYNE VEL NERAMU

SUSIŠAUDYMAI TARP DARBININKŲ IR "LIAUDIŠ MILICIJOS". DARBININKAI SKELBIA SĖDĖJIMO STREIKUS. RAUDONOJI ARMIJA PASIRENGUSI LAUKIA ĮSAKYMO "MALŠINTI NERAMUMŲ KELĖJUS".

Neseniai Rytų Vokietijos vyriausybė prisipažino, kad ryšium su birželio 16—17 d. neramumais rytiniame Berlyne ir rytinėje Vokietijos zonoje areštuota per 50.000 žmonių. Nei masiniai areštai, nei Raudonosios Armijos tankai, tačiau, neišgudino Berlyno darbininkų.

Vakar Berlyne vėl buvo susidūrimai tarp darbininkų ir liaudies milicijos. Visą naktį rytiniam Berlyne girdėjosi šūviai.

Labiausiai įtempta padėtis yra Henningsdorfo plieno fabrikuose, Siemens Plania elektros reikmenų fabrike ir Rudersdorfo chemijos reikmenų fabrike. Darbininkai atsigabeno į fabrikus čiuzinius ir pagalves ir paskelbė „sėdėjimo streiką“. Tai pasunkina Raudonosios Armijos įsikišimą. Manoma, kad panašūs streikai bus suorganizuoti ir kitose Rytų Vokietijos vietose.

Streikininkai reikalauja, kad būtų leista laisvai susisiekti tarp zonų, kad būtų užmokėti atlyginimai už streiko dienas birželio 16—17 d. kad būtų paleisti ryšium su streikais areštuoti darbininkai, kad atsistatydintų dabartinė Rytų Vokietijos vyriausybė ir kad būtų leisti laisvi rinkimai... Raudonosios Armijos daliniai, kurie numajšinę birželio mėn, neramumus pasitraukė į Berlyno priemiestį, dabar vėl pasirengę laukia įsakymo žygiuoti atgal į Berlyną.

PLB EUROPOS BENDRUOMENIU 7 DIENOS PIRMININKU SUVAZIAVIMAS HANNOVEREYJE

Vokietijos Krašto Valdybės būstinėje Hannover'je, š. m. birželio 27 - 29 dienomis įvyko PLB Europos Kraštų Valdybų pirmininkų arba tų bendruomenių įgaliotinių metinis suvažiavimas, kuriame dalyvavo 7 Europos kraštai.

Didžiąją Britaniją atstovavo bendruomenės ir DBLS pirmininkas M. Bajorinas, Belgiją bendruomenės pirmininkas Pr. Selmokas, Daniją bendruomenės pirmininkas Č. Šliašinskas, Italiją bendruomenės įgaliotinis Romos Apylinkės Valdybos narys kun. V. Kazlauskas, Prancūziją Laikinojo Organizacinio Komiteto ir Prancūzijos Lietuvių Šalpos Draugijos pirmininkė O. Bačkienė, Šveicariją bendruomenės pirmininkas inž. J. Stankus ir Vokietiją bendruomenės pirmininkas inž. Pr. Zundė.

Svečiaus suvažiavime dalyvavo VLIKO URT valdytojas dr. P. Karvelis, VLIKO nariai J. Glemža ir J. Jakš Tyris, „Britanijos Lietuvis“ redaktorius Br. Daunoras, Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkas Erdm. Simonaitis, „Amerikos Balso“ atstovas ir Vokietijos Krašto Valdybos nariai: J. Lukošius, A. Venclauskas ir E. Žilius.

Suvažiavimui pakaitomis pirmininkavo: Pr. Zundė, Vokietija; M. Bajorinas, Didž. Britanija ir Č. Šliašinskas, Danija. Sekretoriavo A. Makarskas, Vokietija.

Suvažiavimą sveikino raštu: Lietuvos Diplomatinės Sefos Ministeris St. Lozoraitis, Lietuvos Ministeris Londone B.K. Balutis, Lietuvos Pasituntinys Pietų Amerikoje dr. K. Grauzinis, Lietuvos Įgaliotasis Ministeris Brazilijoje dr. Fr. Meieris, e. Lietuvos generalinio konsulo p. K.

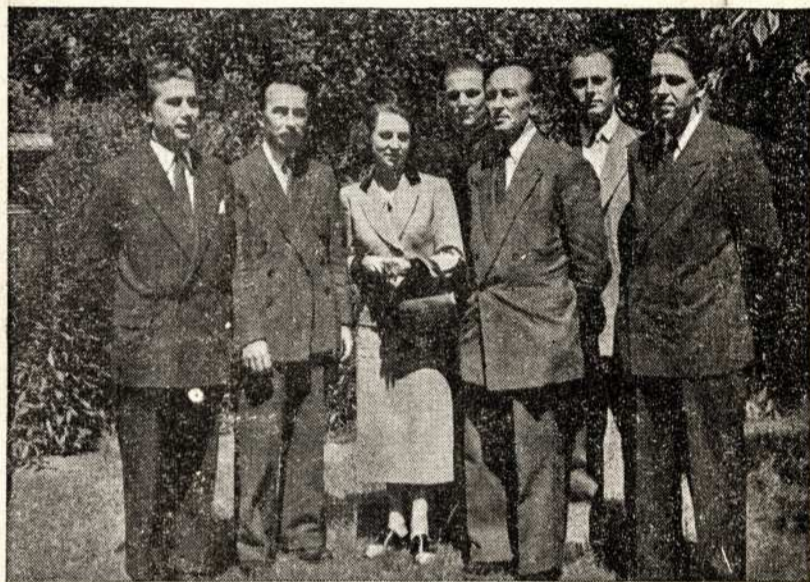
suvažiavimui atsiuntė Lietuvos Laisvės Komiteto vardu p. Sidzikauskas ir Australijos lietuvių bendruomenės vardu jos pirmininkas, S. Gliornetas.

SUVAZIAVIMO ATIDARYMAS IR SVEIKINIMAI

Vokietijos Krašto Valdybos pirmininkas, p. inž. Pr. Zundė, atidaryda-

mas padėdami ir išsijungdami iš geografinių ribų.

VLIKO URT valdytojas p. dr. P. Karvelis, sveikindamas suvažiavimą savo ir abiejų pirmininkų: VLIKO prel. M. Krupavičiaus ir Vykd. Tarybos pirmininko prof. K. Zalkausko vardu, perdavė jų apgalvestavimą, kad dėl pasitarimų su Ministeriu St.

PLB EUROPOS PIRMININKAI

mas suvažiavimą ir sveikindamas jo svečius ir dalyvius, priminė, kad pasaka apie technikos laimėjimus daug kur virtusi tikrove, o tais technikos laimėjimais naudodamiesi platesniu mastu jungiamės ir mes. Reikalingas tikėjimas, kad tikslo atsiėmimas ir pasiryžimas tikslo siekti. Jeigu neturėtume pasitikėjimo, tai nereikėtų nei suvažiuoti.

Lozoraičiu Romoje jie negalį šiame suvažiavime dalyvauti, nors ir buvo tai numatę. Toliau dr. Karvelis pareiškė, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, nors ir iš lėto, tačiau aiškiai iš žodžių virsta kūnu. VLIKO troškimas yra pasaulinį lietuvių bendruomenės seimą ir jo išrinktas centrines bendruomenės organas. Lietuvių bendruomenės kraštuose su jų vadovybėmis yra lyg lietuviškoji sąivalda.

VLIKO veiklą šiemet sukanka 10 metų. Jis pasiėmė didelę atsakomybę, bet jį neatpalaiduoja bendruomenės narių nuo veiklos. Niekas neturi likti abejingas, bet turi aktingai reikštis, ypatingai svetimųjų tarpe. VLIKas prisidėjo materialiai prie šio suvažiavimo paruošimo ir mielai talkins visur, kur tik galės. Teau ga lietuviškas susiklausymas ir dar numas, kad nebūtų apvilta Tėvynės pasitikėjimas. Kelias į išlaisvinimą yra sunkus ir nelauktai ilgas, bet juo eidami įgausime patyrimų, o grįžę į laisviją Tėvyne, kursime naują gerbūvį.

Mažosios Lietuvos Tarybos vardu jos pirmininkas, Erdm. Simonaitis, sveikindamas suvažiavusius atstovus, prašo jų perduoti jo ir MLT padėką visiems jiems, kurie palaikė ir palaiko Mažosios Lietuvos išlaisvinimo idėją. Raktas į laisvę yra išveržtas iš Mažosios Lietuvos rankų, bet kovojama už tai, kad jis būtų atgautas. Išlaikykime vienybę ir bendrom jėgom mums tai pavyks.

SUVAZIAVIMO REIKSME

Piramme Europos PLB-nių pirmininkų suvažiavime Lodone dalyvavo 4 bendruomenės, gi antrame šių metų suvažiavime Hannover'je dalyvavo 7 bendruomenės. Tai gal ir yra ryškiausias tokių suvažiavimų reikšmės įrodymas.

Bendruomenių atstovai į Hannover'į atvažiavo ne žingeidumu vedami, bet bendrų mūsų visų interesų verčiami. Paašikėjo, kad atskiros kraštų bendruomenės nepajėgia vienos savo jėgomis atlikti jiems skiriamų uždavinių lietuviškos išlaikymui ar propagandai už Lietuvą. Išimties nesudaro nei D. Britanijos ir Vokietijos kolonijos, kurias emigracija labai susilpnino.

Hannoverio suvažiavime buvo jau žiamas ryškus momentas, kuris vyrao negu daugoma užjūrio kraštu, o tuo tarpu čia, Europoje, lietuvių pajėgos yra žymiai mažesnės.

Suvažiavime šis faktas buvo pakartotinai pažymėtas ir buvo jieškoma būdų, kaip šitai pataisus. Ap-sispresta koncentruoti visas turimas jėgas ir veikti bendrai. Tam tikslui nutarta įsteigti bendrą bendruomenių išdą, kurio uždavinys bus finansuoti šias mūsų veiklos sritis: 1) švietimą (vargu mokyklos, vaikų literatūra, skaitlmg. šeimų šelpimas ir t.t.); 2) Spauda (knygos laikraščiai) ir 3) propaganda (Lietuvos laisvinimo kova svetimtaučių tarpe: skrajūkių spausdinimas, minėjimų bei priėmimų rengimas, literatūra svetimomis kalbomis).

Tai ir yra svarbiausias suvažiavimo nutarimas. Lėšų telkimas bendram išdui bus vedamas koordinuotai visose bendruomenėse ir tas lėšas bus stengiamasi papildyti iš įvairių kitų mums prieinamų šaltinių bei užjūrio lietuvių.

Svarbūs nutarimai buvo padaryti ir Europos lietuvių laikraščio reikalu, ypač kas liečia jo leidimo nuostoliu padengimą, bet tai yra platesnis da-

lykas, kuris turės būti atpasakotas atskirai. Čia reikia tik pastebėti tvirtą visų bendruomenių atstovų nusistatymą visokeriopai remti ir būtinai išlaikyti vienintelį Europos lietuvių savaitraštį ir raginti, kad kuo daugiau Europos lietuvių jį užsiskaitytų ir jame bendradarbiautų.

Suvažiavimas pasisakė taip pat del pasaulio lietuvių seimo, kurio sušaukimas neturėtų laukti, kol visuose kraštuose susiorganizuos L. Bendruomenės, bet tuos kraštus galėtų atstovauti esamų organizacijų atstovai (pvz., JAV-bėse).

Dėl Vliko ir diplomatų planuojamos politinės konferencijos, suvažiavimas yra nuomonės, kad tokia konferencija nepasieks savo tikslų, jei joje nebūs atstovaujama lietuviška visuomenė.

Visų Europos bendruomenių gen. sekretoriatu paskirta Vokietijos Krašto Valdyba.

Vašingtonas Republikonų senatorius Alexanderis Wiley ragina Kongresą, kad „išnaudotų verdantį neapdyktą katilą už geležinės uždangos“ ir priimtų naują imigracijos įstatymą, pagal kurį JAV priimtų 240.000 bėglių iš sovietų okupuotų kraštų.

Siandien, liepos 8 d., įvyksta teisinės senato komisijos balsavimas del Eisenhowerio pasiūlymo įleisti Amerikon 240.000 pabėgėlių iš Europos.

Maskva. Liepos 5 d. Pravda (Nr. 186) spausdina I. Erenburgo straipsnį „Tautų priešai“, kuriame šis Kremliaus Goebelsas pritaria Churchillio pasakytos kalbos mintims ir balševikiškais terminais kolioja JAV vyriausybę, nesutikusią eiti drauge su „taika mylinčiomis tautomis“. Tarp kita ko, I. Erenburgas užjaučia pasodintus elektros kėdėn šnipus Rosenbergus, kurie, jo žodžiais, kritę nekaltois karo kurstytojų aukomis. Savo „teisybę“ pagrįsti jis tvirtina, kad ir Popiežius Rosenbergus užtaręs, kaip nekaltas aukas...

New Yorkas. Amerikos Nepriklausomybės dieną, liepos 4, d. žuvo 325 žmonės. Didžioji dalis neteko gyvybės susisiekimo nelaimėse.

Kairas. Augštasis Egipto karo teismas aptarė, kad buv. karalius Farkas ir jojo artimieji yra atsakingi už išaikvojimus, pristatant ginklus karui su Palestina. Už tai jis bus teisiamas už akių.

Berlynas. Po birželio 17 d. įvykių rytiniame Berlyne bėglių skaičius į vakarus staiga labai sumažėjo. Pasirodo, kad sovietai ėmė stropiau saugoti pereinamuosius punktus, tuo būdu apsinkeindami bėglių paspruktį į vakarus.

Londonas. „Batory“ laivo gydytojas Dr. Wl. Tacreiter, pabėgęs nuo šito laivo kelioms dienoms anksčiau, negu laivo kapitonas. Cviklinskis, britų atitinkamų įstaug žinio mis gavęs azylio teises. Londono lenkų dienraštis praneša, kad iki šiolei nepavyko lenkam susirūšti su naujai pabėgusiu iš laivo gydytoju. Kapt. Cviklinskis tvirtina, kad jis nematęs gydytojo nuo to laiko, kai jis apleidęs laivą.

Maskva. Centralinis Ukrainos kompartijos komitetas labai aštrioje formoje ir viešai kritikuoja visus Ukrainos įstaugas, planavimo komisijas, ministerijas už apsieidimą, biurokratiją ir nepaisymą gyventojų reikalų. Ilgame sąraše išvardina visa eilė apsieidimų, dėl kurių gyventojai neturėję vandens, elektros, butų maisto, skalbyklių ir t.t. Neabejotina, kad po šitokio „papeikimo“ Ukraina je prasidės masinis valymas.

Praha. Čekoslovakijos komunistinė vyriausybė prieš kelias dienas buvo paskelbusi įsaką, pagal kurį darbininkas, neatvykęs darbovietėn, baudžiamas koncentracijos stovykloje. Po kelių dienų šis potvarkis atšauktas. Čekijos komunistų vadai pabugo darbininkų riaušių.

Bonna. Federalinius vokiečių parlamentas svarsto įstatymą, pagal kurį hitlerizmo aukoms, arba jų įpėdinams bus atlyginama. Vakarų valstybių augštojo komisaro nuomone projekte numatyti koncentracinių stovyklų aukoms atlyginimai yra nepakankami.

Seul. Beveik visame Korėjos fronte vyksta aršios kautynės. Nežiūrint jau prasidėjusio liūčių laikotarpio, komunistai puola be atodairis. Iki šiol jie stengėsi pralaužti pietų korėjiečių pozicijas, bet paskutiniu metu pradėjo puolimus ir prieš amerikiečių laikomas pozicijas. Puolimo parengimui kiniečių artilerija iššovė per 15.000 artilerijos sviedinių.

stovų susipažinimas, sužinojimas, kas ir kaip daroma, kokiais principais bei pasiekimais gyvena lietuviai, kas yra labai naudinga vystant tolimesnę bendruomenių veiklą.

M. Bajorinas

SUDEGE SMILKALAI

...tuos vyrus aš pavadinau „sudegusiais Kristaus vyrus“... Jį gi Thomas Merton vadina „sudegusių vyrų Kristumi“ —

M. R a y m o n d

IŽANGOS VIETOJE

Mano kunigystės sukurtuvių proga vienas nuoširdus ir mielas bičiulis padovanojo trapistų vienuolio, Tėvo M. Raymond'o, anglų kalba parašytą knygą apie tylinčius trapistus („Sudegę smilkalai“).

Tos knygos autorius išangoje cituoja jauno poeto Thomas Merton — šiuo metu taipgi trapisto tėvo Louis — žodžius apie vienuolius, viską paaukojusius Dievui:

— Tie vyrai miršta už Mane. Tie vienuoliai patys save žudo dėl Manęs; ir dėl jų, pasaulio, dėl žmonių, kurie nepažįsta Manęs, dėl milijonų, kurie niekuomet žemėje jų nepažins...

Ir truputį toliau tas pats vienuolis poetas sako, kad tie vienuoliai, apsiautę baltais abitais, padaro savo kraštui tiek kiek nei kariuomenė, nei kongresas, nei prezidentas niekuomet nepadarys.

Šiandien nerandu gražesnių žodžių, kaip ką tik surinktus, kai noriu kalbėti apie Lietuvoje likusius kunigus. Jie — sudegę smilkalai, nes kas žino, kur šiandien yra kunigai Bikiniai, Sabaliauskai, Simaškos, Sadauskai; jie, T. Meran'o žodžiais sakant, patys žudė save dėl Dievo; jie daugiau padarė, nei mūsų visos tremties institucijos, nei visa vakarų armija: jie nepalikę savo posto ir krauju paliudiję lietuvių katalikų tikėjimą.

TIKĖJIMO KANKINIAI

Garsusis Bažnyčios Doktoras Sv. Tomas Akviniėtis tvirtina, kad kankinystė tarp kitų dorybės aktų geriausiai įrodo meilės tobulumą, atsimenant paties Išganytojo žodžius: „Niekas neturį didesnės meilės kaip ta, kad kas guldo gyvybę už savo neprietelį“ (Jono 15, 13). Tas pats šventasis tvirtina, kad mirtis, ginant savo tėvynę, taipgi yra kankinystė, jeigu žmogus ją gynė atsižvelgdamas į Dievą, apgautas teisingumo ir Dievo teisės meile. Kitaip sakant, kiekvienas žmogiškas gėris gali būti kankinystės priežastis, kiek jis liečia Dievą (St. Th. 2.2.dae, a.5.3).

Mės nesigilinsime į kankinio (martyro) sąvokos spekuliacijas, tik paliešime kelis sudegusius ar tebedegantius smilkalus - lietuvių kunigus, kurie antrosios komunistų okupacijos metu tikrai žuvo ar apie kurių likimą jokių žinių neturime.

Mudu buvome geri draugai — kartu mokėmės Kun. Seminarijoje, kartu ejomės atsakingas pareigas (jis — ceremoniarėjus, aš — dekanas) savo konfratrų tarpe, kartu Seminariją baigėme, kartu tęsėme studijas (jis — teologijos, aš — literatūros), gyvenami viename bute Kauno Kun. Seminarijos sode; vienas po kito buvome Vaikelio Jėzaus Mergaičių Amatų Mokyklos kapelionais, vienu metu mokėme tikybos kaimyninėse Zaliakalnio pradžios mokyklose, ne kartą susitikdami Zaliakalnio Prisiškėlio bažnyčioje, kur jis ėjo vikaro pareigas.

Kun. Eduardas Simaška, kilme tik mergiškis, pasekė savo vyresniojo brolio kunigo pavyzdžiui ir kelias.

žmonių tarpe. Nebuvo jam didesnių norų tapti kunigu ir dirbti savo nuožiūra, kaip religiniai patarnauti savo tautiečiams. Tada jis nepaisė nė tolimų kelionių, nė nuovargio, kurio, rodos, nė nepažino. Visuomet buvo optimistas, linksmas, gerai nusiteikęs. Mėgo švelnų juoką, kuklius patydas.

Kauno jaunimas, ypač gimnazijų mokiniai, netruko pajauti kunigo Eduardo kilnią dvasią ir mielu noru pasivesti jo dvasinei vadovybei. Jis gi tuo metu išsiuovęs dirbo su moksleiviais ir ateitininkais ir, kadangi draudžiamas buvo viešai veikti, smuko į „Dievo pogrindį“.

Paskutinį kartą jį sutikau vokiečių okupacijos metu: buvo truputį praplikęs (visai ne pagal savo amžių), papilnėjęs ir apsilankęs Kaune bene iš Ukmergės. Sypsojosi kaip ir Seminarijos laikais, tik mažiau juokavo, tad tuoj paaiškėjo, kokia nelengva jam buvo praėjusi sovietų okupacija.

Komunistams antrą kartą artėjant prie Lietuvos, kun. E. Simaška niekur nesitraukė. Jis, matyt, dirbo apie Ukmergę ir palaikė glaudžius ryšius su jaunimu, patarnaudamas, kiek galia nujausti, ir mško broliams. Kiek turime žinių, atrodė, toje apylinkėje buvo didesnių neramumų, po to suėmimų, sušaudymų ir ištrėmimų. Kun. E. Simaška neišvengė pačios didžiausios meilės įrodymo: kankinio mirtimi mirė už savo kraštą ir už pavergtus brolius.

Sudegę kaip smilkalai, kurie baltu dūmų kyla prie altorių ir kvepdami išnyksta. Lieka tik nepamirštasi vaizdas ir kvapnis — kunigas — žmonių tarnas — kankinys.

TIKINČIŲ PAGUODA

Mano minėtas trapistas Thomas Merton „The Sign of Jonas“ (1953) puikioje knygoje rašo, kad Getsemanio vienuolino gyvenimą sudaro „atgaila ir maldos, liturgija, studijos ir rankų darbas. Vienuoliams draudžiamas užsiimti išoriniu patarnavimu — negalima sakyti pamokslų, mokyti ir pan.“

Visą šitą darbą įpareigotas atlikti paprastas kunigas, kuris, pašauktas Dievo iš žmonių tarpo, siunčiamas

tarp žmonių, kad padėtų dvasiniam gyvenimui. Jam tenka administruoti Sakramentus, sakyti pamokslus, lankyti ligonius ir pan. Nekiškviens turi vienodus gabumus: vienas yra iškalbingas, socialus, kitas linkęs užsidaryti ir be iškalbos. Žinau savo kurso draugų, kurie turėdavo pirmą susirašytą pamokslą ir paskum juos atmintinai „kalti“.

Vienu kursu žemiau mokėsi kelmiškis Jonas Jokubonis. Buvo gabus, darbštus, draugiškas, plačios dvasios. Kurį laiką bene buvo pas Tėvus Saležičius Italijoje, kur įsigijo platų filosofinį išsilavinimą.

Baigęs Seminariją (1937 m.), tuojau buvo paskirtas vikaru, rodos, Šančių parapijoje. Ten jis sėkmingai dirbo su Angelo Sargo vaikais (angelaičiai), rengdamas jiems išskilas, šventes ir pramogas. Nepasakojau, kad būtų iškalbingas, nors jo pamokslai buvo gyvenimiški, taigi — praktiški, nuoširdūs ir įdomūs.

Kai komunistai 1944 m. vasarą buvo pačiame Lietuvos pasienyje ir jau veržėsi į mūsų kraštą, kun. Jonas tikėjo, kad jiems nepavyks pralaužti fronto. Jis, kaip ir neviens tautietis, buvo įsitikinęs, kad Lietuva bus atkakliai ginama, nes bolševikai, užėmę ją, veršis į Vokietiją. Jo įsitikinimą sustiprino, kiek pamenu, kokie taj gandai, kuriuos leido viena moteris, išgarsėjusi savo „pranašystėmis“.

Kun. Jokubonis liko Lietuvoje. Liko Šančiuose, savo pamiloje parapijoje. Mano žinomas liudininkas tvirtina, kad 1945 - 6 m. jis Šančiuose tebegyveno. Tikėtai apaštalavo ne Šančių parapijos, bet kariuomenės bažnyčioje. Žmonių buvo labai mėgiamas. Ypač žinomas veržėsi jo pamokslų paklausyti, kurie būdę drąšūs, praktiški ir labai įdomūs. Jo aptarnaujama bažnytelė visuomet būvusi perpildyta. Švenčių metu visi netilpdavę viduje ir stovėdavo šventoriuje. Kad geriau girdėtų jo pamokslus, buvo naudojamas garsintuvas.

Ar šitas tikėjimo liudininkas tebedirba Šančiuose, ar ir šiandien jo pamokslų klauso tūkstančiai šančiųkių, — sunku pasakyti. Tačiau kiekvieną atvejį jis yra degs smilkalais, tikinčiųjų paguoda ir stiprintojas.

J. Kuzmickis.

LIETUVOS MOKSLININKU KARTOTEKA

Baltijos Tyrimų Institutas (Baltische Forschungsinstitut) nori sudaryti visų Baltijos Valstybių mokslininkų kartoteką. Dabar Baltijos Valstybių mokslininkai išblaskyti po visą pasaulį. Šitokia kartoteka ir mums būtų labai naudinga. Turėti Lietuvos mokslininkų kartoteką yra visų mūsų interesas. Todel dabar renkami adresai visų Lietuvos Augtųjų Mokyklų dėstytojų, daktarų, tremtyje baigusiu augtūsiuos mokslus ir šiaip mokslo darbą dirbusių ar dirbančių. Baltijos Tyrimų Instituto vadovybė sudaro Prof. Dr.E. Sturms, Prof. Dr. M. Toomse ir Prof. Dr. A. Maceina. Talkininkais kartotekai sudaryti pakviesta iš kiekvienos tautybės po vieną asmenį. Lietuvius atstovauti pavesta Dr. V. Litui (Augustdorfe b. Detmond, Germany).

Dr. V. Litas

TRISPALVE KAPITOLYJE

Birželio 20 d. ryšium su Lietuvos muzikos ir meno festivaliu, Lietuvos vėliava plevėsavu Kapitolyje.

Po to vėliava buvo perduota Lietuvių Tautinei Draugijai Amerikoje

Prie Lietuvos ir lietuvių vardo išgarsinimo tarp amerikiečių daug prisidėjo Am. Lietuvių Taut. Sąjungos suruoštas lietuvių sąskrydis Vašingtone. Gausiai susirinkę JAV senatoriai, kongreso nariai, žymūs visuomenės veikėjai ir spaudos žmonės buvo per tą progą suruoštas karaliaus Mindaugo vainikavimo 700 m. sukakties minėjimą supažindinti su garbin ga Lietuvos valstybės praeitimi, meno ir kultūros laimėjimais. Meno paroda vadovavo dail. K. Jonynas, o Čiurlionio ansamblis, dirguojamas A. Mikulskiu, suruošė puikų koncertą, atskleidęs lietuviškosios dainos ir taut. muzikos grožį. Lietuvių spauda šias iškilmes Vašingtone vadina istorinėmis. „Dar Kolumbas, Amerikos atradėjas, nebuvęs gimęs, o karaliaus Mindaugo kardas jau žvangė jo Europoje“, — pareiškė sąskrydžiui A. Olis.

Sąskrydžio dalyviai iškilmingai padėjo vainiką prie Nežinomojo Kario kapo ir pagarbė kritusius dėl Lietuvos laisvės amerikiečius karius. Amerikiečių spauda ta progą daug rašė apie Lietuvą.

Ryšium su Lietuvos muzikos ir meno festivaliu Vašingtone, Eisenhoweris savo laiške, atsiųstame festivalio prezidentui gen. Wedemayeriui, sako:

„Brangus gen. Wedemayeri, Prašau perduoti mano šilčiausius

sveikinimus Lietuvos meno ir muzikos festivalio dalyviams.

Labai gerai, kad ryšium su Lietuvos 700 metų minėjimu, Amerikos Tautinė Draugija gali kartu su Tautinio Meno Fondu parodyti meną ir muziką kurioje gyvena ir kalba Lietuvos dvasia dabar ir visados.

Aš siunčiu savo geriausius linkėjimus.

Dwight D. Eisenhower

GEN. WEDEMEYERIO KALBA

Tai yra puikusia amerikiečių tradicija, kad mes susirinkome čia, ši vakarą, pagerbti lietuvius. Aš esu tikras, kad tai yra labai dėkinga proga jums visiems pareikšti savo pagarbą ir respektą lietuviams, kurie tapo Amerikos piliečiais. Šiame krašte yra daugiau, kaip milijonas žmonių, kilusių iš Lietuvos. Žymios lietuvių bendruomenės yra Chicagoje, Bridgeporte, Connecticute, Bostone, Philadelphijoje, New Yorke ir daugelyje kitų Amerikos vietų, įskaitant ir Vašingtoną. Mes džiaugiamės šiais garbingais ir narsiais Lietuvos sūnėmis ir dukromis, kurie yra Amerikos sūnūs ir dūkos, ne posūniais, ne piliečiais kabutėse, bet pilnai sąmoningais ir išdidžiais piliečiais.

Iš tikrųjų yra laimė mūsų kraštui, kad žmonės imigravo į čia iš senojo kontinento ir sujungė savo pastangas, savo talentus ir entuziazmą respublikos valdžiai kurti ir įamžinti, kurį nėra tautos valdovė, bet jos tarnaitė. Tačiau jei mūsų didžioji respublika nori naudotis pirmenybėmis, kurias jai teikia laisvė, mes, amerikiečiai, turime būti ir saugotįs nuolatinių komunizmo pavojų.

JIS NEKALBA, BET DIRBA

(SUKTAS PASIKALBĖJIMAS SU LIETUVIŠKŲ JAUNIMO VASAROS STOVYKLOS ORGANIZATORIUM SKNT. K. VAITKEVIČIUM)

Kas iš mūsų nežino, kiek būna rūpesčių kol išsiuosi į balniuką ar nors pasimatyt? Čia to trūksta, čia to nerandi, čia guzikas ištrūkęs, čia, žiūrėk, drabužiai prairė ir tt. O ką reikia suruošti vasaros stovyklai jaunimui — nežino tas, kas ją organizuoja. Ir aš, neturėdamas supratimo kaip tas daroma, aną pavakarį pasigavau iš darbo grįžtantį Sknt. Vaitkevičių ir jam nenujaučiant mano tikslų (štai kodėl pavadinau „suktą pasikalbėjimu“) — iškvociau jį apie šios stovyklos ruošimą.

— Tai kaip čia viskas darosi, skautininke, su ta vasaros stovykla?

— Deja, tas nesidaro, o reikia padaryti. Reikia viską padaryti iš nieko. Turim susikolinti bei išsinuomoti iš anglų skautų bei kitų organizacijų palapines, puodus ir šiaip visą mantą. Visa tai reikia užsisakyti bent prieš porą mėnesių. Gi mūsų tautiečiai pradeda savo jaunimą registruoti tik 2—3 savaites prieš stovyklos atidarymą.

— Kiek tikiesi stovyklautojų šių vasarą?

— Ruošiuosi maždaug šimtui. Bet jei bus daugiau — darysiu viską, kad visi tilptų.

— Kaip manai, skautininke, kodėl nė visi tėvai siunčia savo vaikus į tokias vasaros stovyklas?

— Priežastys įvairios, bet dažniau šiai visi teisinasi išsų stoka: vienas taupo pinigus namui dažyti, kitas

baldamą pirkti, trečias nori eilutę įsitaisyti... Yra tėvų, norinčių vaikus leisti lietuviškon stovyklon, bet vaikai jau tiek „suanglėję“, kad jie nori vykti tik į anglų stovyklas, o ne į lietuvių... Na, ir tėvai nusileidžia — užbaigę nusiminusiu balsu skautininkas.

Skautu buvo girdėti tokius tėvų „motyvus“, labai skaudu! Namas pastovės nedažytas dar kelis mėnesius, o apsiėjus be baldų ligi šiol — galima apsieiti dar kurį laiką. Ar svarbiau padažyti namą bei pasidėti minkštesnį kėdė, ar pagražinti, praturtinti vaiko sielą? Gerų norų turinti ir „suanglėjusi“ vaikų galima įkalbėti vykti į lietuvišką stovyklą, kurioj jis tikrai geriau pasijus negu tarp anglų.

Man, niekad nebuvusiam tokiose stovyklose, išsprūdo gal ir ne visai gudrus klausimas:

— O ką gi ten visą savaitę veiksit tu stovykloj?

Skautininkas pasižiūrėjo į mane ne tiek su nuostaba, kiek su pasigailėjimu dėl mano neišmanymo, ir žvilgdamas į tolį, pasakojo:

— O, mano mielas, ten jaunimas ne tik išsės sveikoj gamtos aplinkoj. Žais, dainuos lietuviškas dainas ir deklamuos patriotinius eilėraščius prie vakaro laužo, bet ir išmoks naudingų gyvenimui dalykų. Kasdien bus pasnekėšiai įvairiomis įdomiomis temomis; čia kalbės kuni-

gai, daktarai, profesoriai, rašytojai. Tikimės sulaukti ir DBLS Centro Valdybos Pirminko Bajorino, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Pirminko Varkalos ir net mūsų gerb. Ministerio Balučio!

Supratęs kiek rūpesčių ir vargo teikia tokios stovyklos suorganizavimas, pataisęs rimtą miną, paklausiaus skautininkų:

— Na, o ką gi pats gausi už savo pasiaukojimą, rūpesčius, vargą, darbą?

— Gerbiamasis, jei aš galiu prisidėti prie lietuviškos išlaikymo mūsų jaunimo sielos, jei pavyks jaunimui įskiepyti Lietuvos meilę ir ilgesį, jei galiu padėti jaunimui išaugti padoriais žmonėmis — man yra didžiausias atpildas.

Cia priėjom skautininko gyvenamą namus ir aš jau skubėjau atsiveikinti, nes žinojau, kad jis alkanas ir kad pavalgęs vėl įniks į stovyklos organizavimo planavimo darbus.

Šis trumpas pašnekesys paliko man gily įspūdį. Štai žmogus, kuris d i r b a tautinei gyvybei išlaikyti. Jis nekalba, nerašo, nesiliū jokių fantastinių planų, o dirba — ir gerai dirba! Padėkos jam už tai neužtenka: mes t u r i m j a m p a d ė t i ! Padėti ku kas galim.

K. Tautonis.

BR. DAUBARAS

MĖLYNA SUKNELĖ

Antroji dalis

Po šitokios mandagios Scotland Yardo pareigūno pastabos ežep্লাukis, raudonųjų šnipas, pamatęs, kad ir diplomatinė jo profesija negelbsti, po valandėlės vėl labai nedrąsiai, užkalbino stovintį prie jo vyrįškį:

— Jei man asmeniškai neleidžiata susisirti su mūsų atstovybe, tai aš labai jįsų prašyčiau apie šį įvykį pranešti mano vyriausybei, atstovaujanti mūsų valstybę šitame krašte. Ten jums bus paaiškinta, ir nereikės mums ir jums čia be reikalo vargti... Gražina, nebetverdamas pykčiu dėl šitokios jo kalbos, atidarė rankinuką, sakdamas:

... Paimkite iš manęs tas kartotekas. Jos ir taip man rankas nusvertė... Ežep্লাukis piktai permetė ją akimis ir dantiš, sukandęs tylėjo, tarsi nesupratęs Gražinos pašaipos.

— Ar mes galėtumės gauti azylio teises? — nelaukta Gražina kreipėsi į saugą.

... Šiame krašte kiekvienas doras politinis pabėgėlis tokias teises gauna. Nemanau, kad ir jums būtų kliūčių šia teise pasinaudoti, — šyptelėjo jo anglas.

Ežep্লাukis, išgirdęs šį atsakymą, buvo bepradėdęs aiškintis, kad ir jis iš tikrųjų norėtų tokiomis teisėmis pasinaudoti, bet tuo pačiu metu prie jų grupės priėjo naujas pareigūnas, kviesdamas eiti drauge su juo.

Gražina, Čičas ir ežep্লাukis, lydimi viso būrio slapstosios policijos vyrų, perėjo per didįjį kambarį, artėdami prie tų durų, pro kurias anuomet buvo įvestas ir išvestas Mylius. Naujasis kambarys buvo toks pat, kaip ir Gražinai jau matyti, belangis,

čia nebebuvo tokio prabangiško apstatymo, kaip pirmajame. Palūbėje švietė elektros lemputė, pasienyje stovėjo ilgas stalas, apstatytas keliomis paprastomis kėdėmis. Jiems buvo įsakyta sėsti prie stalo, ant kurio pūpojo keliose vietose sukrautos popierų ir bylų stirtutės, papras ta stiklo rašalinė ir keli nusitrynę mediniai plunksnakočiai. Kai Gražina žvilgterėjo į prieš jį sėdintį ežep্লাukį, jis buvo dar daugiau išbalęs ir jo akyse buvo nepaslepiamas nerimas ir baimė. Ji negalėjo atspėti šio naujo jo susijaudinimo ir išgasties.

— Eikite sumanin, ... įsakė vienas pareigūnų, priėjęs prie ežep্লাukio. Gražina ir Čičas nusekė juos akimis, ir nepaprastai nustebė, matydami, kad jie einia tiesiog prie sienos. Bet jų nustebimas buvo dar didesnis, kai ūmai sienoje prasivėre nematomos siauros durelės pro kurias lėjo ežep্লাukis ir keli policijos vyrai. Tamsi sienoje atsiradus sky-lė vėl dingo. Kai ten suėję vyrai užsklėndė paskui save nematomas duris. Jokio garso negalėjo Gražina išgirsti iš anapus sienos, nors kambaryje buvo visiškai ramybė. Čičas porą kartų kostelėjo, lyg norėdamas suradusti šią neaukų kambarį

įsiviešpatavusių tylą. Likę juos saugoti trys vyrai tylėjo, žiūrėdami į užsitrenkusias nematomas sienoje dureles, lyg ligoninės laukiamajame, kai laukiama iš operacinės pasirodančio chirurgo. Kelios šitokios laukimo minutės nejučiomis sudarė keistai prislėgtą nutaiką, ir Gražina jautė, kad ten, už tos sienos vyksta kažkas baisaus, ko jai nenorima parodyti. Visi jos ankstyvesnieji spėjolijimai dėl Mylius likimo ūmai vėl jai šia akimirka grįžo. Grįžo ir paskutinysis jo vaizdas, matytas šiame keistame kalėjime — karste. Ji prisimerkė pavargusias akis, tarsi bijodama, kad kiekvienu metu iš anapus sienos gali jį atvesti ten nuvykę žmonės. Tačiau, kai ji vos tik užsimerkė, Mylius vaizdas dar aiškiau iškiljo jos blakstienomis pridengtose akyse... Kodėl jis ten nesileidžia, jei jis ten yra? Ji turinti pasiprašyti, nes tik ji viena gali jį išgelbėti, — nirsta jos širdis, ir kai ji pakelia akis, — sienoje mato tamsią dėmę. Prie durų stovįs pilku lietpalčiu apsiręšęs vyriškis moja jai ranka, kviesdamas ateiti.

— Atsargiai ženkite! Čia gerokai žemiau, perspėja ją baritono balsu vyras.

Jis pašviečia lempute siaurą praeimą tarp dviejų sienų. Užsisukime Gražina mato pluoštą šviesos, sklindančios iš kažkokios patalpos. Ten, tarpdurėje, ji pastebė vyrų šešėlius, ir girdi nepažįstamus, kimius balvus.

Šešėliai prasiskleidžia ir ji įeina vidun. Kalbėję balsai nutrūksta. Ji nemato nei palei sieną išsiriavusių policijos vyrų, nei ten pat nukarusia galva stovinčio ežep্লাukio. Jos akys temato ant cementinių grindų sėdinčius du vyrus, kurie laiko kažkokį susmukusį žmogų, kurio galva taip žemai nusvyrusi, jog ji neižiūri jo veido. Gražina prieina prie ištiestų grindyse keliolikos kojų, ir čia pat priklaupia.

— Ar pažįstate šį žmogų? — girdi ji kažkieno klausimą, bet ji neturi jėgos, nei laiko į tai atsakyti. Ji mato, jį žino, kad tai Mylius, kad tai jos Mylius, už kurį ji visada pasirošusi pasiaukoti ir todėl ji dabar norį tik jam atsakyti, tik jo balsą išgirsti... Ji pasilenkia taip žemai prie ištiestų kojų, ir tik dabar mato jo veidą, kurį dengia viena bausi žaizda, apaugusį šašais ir pro juos prasisvirusiais plaukais. Ji neturi jėgos šuktelėti iš siaubo, nei verkti,

nej apalpti iš širdgėlos. Abiem delnais jį suima jo smilkinius, ir švelniai pakelia jo galvą. Gražina jaučia savo rankose laikomos galvos svorį ir bejėgiškumą. Jo akys kietai užmerktos, tarsi jose seniai būtų užgesusi šviesa. Į jos delnus atsimušą vos jaučiamas jo smilkiniuose gyslų tvakėjimas, ir jos širdin užtelėja banga vilties, kad jis dar gyvas.

— Antanai, tai aš, Gražina! Mes tave išgelbėjome, — sako ji, tebelaikydama jo galvą delnuose.

Nežymiai sujuda jo lūpos, bet pro jas neišsiveržia joks žodis. Į pakartotiną jos klausimą suvirpa jo akių vokai, tačiau jis neturį jėgų jų atkelti.

Nežinoma ranka paduoda Gražinai stiklą vandens. Mylių laiką vyras nusveria jį žemyn, atlošdamį jo galvą. Gražina priglaudžia stiklo kraštus prie apšausių lūpų. Pila mas vanduo bėga pro lūpų kampus, čiurolėmis varvėdamas ant jo apnuo gintos krūtinės, vietomis pridengtos dėmėmis išmargintais marškinių skudurais.

(Pabaiga kitame numeryje)

TARP MUSU

J. KIBURAS

Jau kuris metas, kaj „Britanijos Lietuvis“ skiltis puosia lietuviu karikatūristo J. Kiburo linksmi priešiniai. Vienų ty priešinių humor formoje vaizduoja mūsų vidaus gyvenimą, kiti gi pasaulio žymesnius įvykius ar asmenis. Čia trumpai supažindinsime gerb. skaitytojus su mūsų savitrašio nuolatiniu toš rūšies bendradarbiu, kuris iki šiolie daugeliu skaitytojų buvo visiškai nežinomas.

J. Kiburas yra kilęs iš Suvalkijos, tačiau gyveno įvairiose Lietuvos vietose, nes jo tėvas buvo geležinkelietis, o tos profesijos žmonėms persikėlimas iš vietos į vietą — nenaujiena.

Būdamas Lietuvoje J. Kiburas svajėjo apie Meno Mokyklą, tačiau, kaip ir daugelio, taip ir jo planus karas sumaišė.

Atvykęs Anglijon J. Kiburas aktyviai įsijungė į sportą, ypač pamėgo krepšinį. Ilgesnį laiką žaidė „Nemuno“ komandoje, Nottingham, kur jis ir buvo visuomenei geriau žinomas kaip geras krepšininkas, bet ne kaip karikatūristas. Siek tiek susitaupes pinigų, J. Kiburas buvo nutaręs studijuoti Londono komercinio meno mokykloje, į kurią jis ir buvo priimtas, tik, deja, jo sutaupti neužteko išam mokslui, nes be savęs, jis turi išlaikyti penkerių metų sūnų ir dukrelę, kuri, anot jo, vos pirmuosius žingsnius dėsto. Mokyklos vedėjas, pastebėjęs J. Kiburo gabumus, patarė pamokas imti paštu, ką jis ir daro šiuo metu, atliekamu nuo fabriko laiku. Savo laiške J. Kiburas rašo: — „Mano piešiniai dar nėra tobuli, nes ir pats dar nesiskaitau dailininku (nors diplomą ir esu gavęs). Reikia dar daug padirbėti. Likti menininku — reikia būti to dalyko vergu, o aš kol kas juo būti negaliu, nes reikia vergauti tekstilės fabrike, kad užsipelnus duoną. Tik laisvu nuo fabriko laiku šį tą sukuriu. Patarčiau jauniems lietuviukams, kurie sugeba piešti, mokytis komercinio meno. Šioje srityje yra ir visada bus pakankamai ir gerai atlyginamo darbo. Asmeniškai šio darbo nebemesiu, ir kiek jėgos leis stengsiuos tobulintis, tobulintis tiek, kad vieną gražių dienų „Adomėn“ įveiksiu pakeisti lietuvių gyvenimui artimesniu „Tadu Dūdele“...

J. Kiburas yra vienas tų pavyzdžių, kuris atkakliai siekia užsibrėžto tikslo, nepaisydamas sunkių sąlygų, neprašydamas niekieno paramos, o dažniais atvejais iš savo kaulaus uždaro sušeldamas kitus. Bendradarbiaudamas mūsų savitraštyje jis ne tik niekada nėra užsiminęs apie honorarą, bet savo lėšomis padengia pašto, popieriaus ir kitas išlaidas. Tyliai, kruopščiai ir neatlaidžiai dirbančiam menininkui linkime visapusiškos sėkmės.

Br. Debikonis

DIENOS RUPESCIAIS

RASO S. ZYMANČAS

Didelis Bermudos rūpestis ir keturių didžiųjų konferencija, kurios tikslas buvo baigti šaltąjį karą ir siekti rytų ir vakarų taikos (jā būtų galima pasiekti tik sovietų pavergtų tautų sąskaiton), liko tuo tarpu atidėti. Bet iniciatyva visvien palieka sovietų rankose. Maskvon iššaukti sovietų ambasadoriaj Vašingtone ir Londone. Ten neabejotinai vyksta svarbūs pasitarimai dėl sovietų politikos taktikos vakarų atžvilgiu. Vakarams pažadams tesitenkinant, į savo rankas taip pat perėmė iniciatyvą Rytų Europos darbininkai. Rytų Berlyno darbininkų sukilimā sekė darbininkų neramumai, streikai ir protestai Čekoslovakijoje, Vengrijoje, net Bulgarijoje, o paskutinių metu ir Lenkijoje. Darbininkai išėina gatvėn, streikuoja, puola ir atidaro kalėjimų duris, karia kairiurios okupacinius budelius. Neramumai desperatiški, nes ką gali pasiekti išalkusio darbininko plikās kumštis prieš tankus? Kaip spauda praneša, jau po Berlyno 17 birželio sukilimo, liepos dieną Rytų Berlyne dar tebebuvo 35.000 rusų kariuomenės su 700 tankų, iš kurių 350 buvo garsūs T-34. Ir tie T-34 buvo puolami akmenimis!

Pavergtų tautų darbininkijos suktos riaušės ir sukilimai vakaruose buvo sutikti su nusistebėjimu, lyg kažkokiu sąžinės graužimu, o kairiurių net lyg ir su savotišku apgailestavimu. Pavergtos tautos tebėra gyvos, jos nenori sovietinės priespaudos ir okupacijos, tad Rytų Europos išlaisvinimo problemos negalima išvengti, o jai išspręsti reikia pašalinti okupacinių sovietų kariuomenę. Tos tiesos išskėlime yra didžioji reikėmė Rytų Europos darbininkijos pasiaukojimo Bermudos konferencijos išvakarėse. Iš kitos pusės, tie įvykiai iššaukė kažkokias naujas iliuzijas. Imta galvoti, kad jei darbininkai drįso prieš tankus su akmenimis išėiti, reikiā sovietinė okupacija esantį labai silpna. Tad gal tik dar kiek pakursūs ir okupuotosios tautos pačios susikratytų bolševikų, ir nereikėtų rizikuoti vakarams eiti su parama okupuotiems kraštams. Viskas būtų labai gera, taika rytų ir vakarų būtų pasiekta be didelių vargų. Išlaisvinimas pats savaime ateitų.

Amerikos senato užsienių reikalų komisijos pirmininkas, senatorius Wiley, pasakė, kad sateliniių kraštų sovietų kontrolė yra sugriunanti, kad pavengtų tautų parakō baūka galinti sprogti per vieną naktį. Tai yra tik laiko klausimas. Valstybės sekretorius Dulles pastebėjo, kad sovietų pavergtos tautos negali būti perdirtos pagal sovietinį pavyzdį, ypatin-gai jei laisvosios tautos palaišys pavergtųjų vilti ir parodys jiems, kad nėra užmirštos. Pavergtieji nenori Maskvos ir nori patys tvarkyti savo reikalus.

Amerikoje žymu naujo galvojimo pradžia: Rusija yra silpna. Kaip Valstybės sekretorius Dulles pasakė — Rusijos imperija perdaug yra išsiplėtusi. Arba senatorius Wiley nuomone, Malenkovas su kėpure ran-koje laukia pasitarimo su vakarais. Tuo tarpu tik prieš porą mėnesių

amerikiečiai skaičiavo sovietų atomi- nes bombas, kaltino savo kairinius sluogsnius dėl Amerikos pažeidžiamumo. Prezidentas Eisenhower'is spaudos konferencijos metu pareiškė, kad komunizmas darbininkams yra pragaras, kad kas laisvę turėjo, vertina ją daugiau už gvybę, ir Rytų Europos tautos iššaukia amerikiečių užuojautą ir nusistebėjimą savo heroizmu. Tačiau paklaustas dėl konkrečios akcijos toms tautoms padėti nusikratyti pavergėjais, prezidentas Eisenhower'is atsakė, kad nebus im-tasi jokių intervencinės akcijos. Kaip jau ir valstybės sekretorius Dulles, taip ir prezidentas Eisenhower'is pasisako už laisvus rinkimus Rytų Europoje, bet ne už fizinę akciją, kuri būtų suprasta kaip intervencija. Bet ar gali būti kalba apie laisvus rinkimus pvz. Lenkijoje, kol ten veikia garsioji „bezipieka“ ir kol Lenkijos maršalū tebėra Rokossovskis? Labai jau neįtikima, kad bolševikai geruoju sutiktų leisti tokius laisvus rinkimus Rytų Europoje, kurių rezultatas jiems iš anksto yra aiškus — sovietinės diktatūros ir sovietinės įtakos pašalinimas.

Kiekvienu atveju, paskutiniai įvykiai leidžia padaryti šias išvadas: Stalininė bolševikinė politika ir sovietizacija Rytų Europos kraštų, jų beatodairinis išnaudojimas Sovietų Sąjungos interesams, tų kraštų ekonomikā, privėdė prie bedugnės krašto ir jų darbininkijā prie desperacijos. Antra vertus, paskutiniai įvykiai parodė faktą, kuris, tiesa sakant, nieko neūrėtų stebinti, kad vakarų kulturoje civilizacijoje išaugusios Centro ir Rytų Europos tautos sovietinio režimo ir beatodairinio despotinio stalininės maskolinės politikos ir režimo negali pakelti. Nuo šimtmečių nesikeičiusi azijatinė maskolinė sistema negali būti įskiepyta europie čiams, kurių santvarka ir galvojimas yra pagrįsti kitomis vertybėmis, pirmoje eilėje žmogaus ir jo vertės gerbimu.

Vargiai ar tai supranta sovietiniai valdovai Kremliuje. Neabejotina, kad jų politika, Stalinui mirus, yra pasikėitusi. Pačioje Sovietų Sąjungoje nusisukama nuo rusifikacijos, norima suteikti daugiau iniciatyvos vietos nacionaliniams komunistams, keliamas kolektyvinio vadovavimo obals, keičiamas penkių metų planas pakelti pirmoje reikalingumo prekių produkcijai, daugiau raginama krepinti dėmesio į gyventojų pageidavimus ir reikalavimus kultūrinėje srityje.

Sovietinio režimo sušvelninimas, nors tik ekonomine prasme, bei režimas daugiau nacionalinių komunis-tinių jėgų gali turėti dvejoją išdavą. Arba kartą padarytos nuolaidos gali versti daryti dar didesnes ir sukurti sunkiau suvaldomą titoizmą, arba pakėlimas gyvenimo standarto ir suteikimas didesnės iniciatyvos vietos nacionalistinėms kompartijoms gali sustiprinti komunistų valdymą ir jų režimą. Deja, prieš titoizmą poreiškiūs ar per didelius naujus gyventojų reikalavimus visad yra Berijos ir sateliniių bėrių saugumo aparatai ir T-34 tankai.

Berlyne savo naują liniją tęsia Sovietų Augštasis Komisaras ambasadorius Vladimiras Semionovas. Lietuviams jis turėtų būti žinomas; 1939 metais, sudarius Hitlerio Stalinio paktą, Semionovas pasirodė Kaune Sovietų pasiuntinybės patarėju.

ruošdamas Lietuvai okupaciją. 1940 m. jis buvo patarėju Berlyne. Semionovas yra senas šalininkas vieningos Vokietijos, kaip buferinės valstybės tarp vakarų ir sovietų. Tokios valstybės sudarymas būtų pirmas žingsnis, t.y. Malenkovo Berijos grupės politikos, priešingai t.v. didžiariusių „Bolševikų“ politikai, siekiant daugiatautinės komunistų evoliucijos Sovietų Sąjungoje, įsistiprinimo Europoje pagal dabartinę geležinės už dangos sieną ir taikos su vakarais, o tuo tarpu vedant atsargiai ilgalaikę ekspansiją Azijoje. Nekelia abejonių, kiek pavojų vakarams ir sovietų pavergtoms tautoms slypi naujoje Kremliaus politikoje. Jiems atverti ir išvengti tėra vienas kelias — netik aiškia nustatyti vakarų politikos tikslus sovietų ir pavergtųjų tautų atžvilgiu, bet ir būti pasiruošusiems, jei yra reikalo, tai politikai įgyvendinti panaudoti ir konkrečios akcijos priemones.

Tuo tarpu Vokietijos įvykiai, laukiant rinkimų Vakarų Vokietijoje kuri turi įvykti rugsėjo pradžioje, tebėra na visų dėmesys. Sovietai pakėlė didžiausią pokario pažėminimą Rytų Berlyne 17 birželio. Tačiau būtų ankstį džiaugtis tuo jų pralaimėjimu. Šie įvykiai sukėlė Vakarų Vokietijoje nuotaikas Vokietijos suvienijimā statyti pirmoje vietoje. Sovietai daro didelių pastangų prisivilyti Vakarų Vokietijos socialistus, siūlydami jiems veikimo laisvę Rytų Vokietijoje, leisti jų spauda ir net patvarkyti kairiurių Rytų Vokietijos vokiečių komunistų ekstremistus. Kalbos slapti rinkimai Rytų ir Vakarų Vokietijoje, taikos sutartis su suvienijta Vokietija aštuonių mėnesių bėgy nuo suvienytos Vokietijos vyriausybės sudarymo, leidimas Vokietijai riboto skaičiaus kariuomenės ir Vokietijos neutralumas dviems metams tiek rytų tiek vakarų atžvilgiu, ir net tam tikra revizija Vokietijos rytų sienų, visa tai yra gražios vilybės vokiečiams, kurios kanclerlis Adenauerį stato nelengvon padėtin. Jis laikosi nusistatymo, kad suvienytos Vokietijos laisvę tegali būti užtikrinta tikta karine sutartimj su vakarais Europos Gynimo Bendruomenės pagrindu. Toks, atrodo, yra amerikiečių nusistatymas, bet Vakarų Europoje, ir pačių socialistų Vakarų Vokietijoje, atrodo, yra kitaip galvojama.

SUSIRUPINO

Amerikiečių pasiūlytas 100.000 dolerių už pristatytą rusų MIG-15, rusams sukėlė nemažai rūpesčių. Sateliniių kraštuose sustiprintos apsaugos priemonės. Pradėta organizuoti specialūs „politinio švietimo“ kursai lakūnams. Kiekvienas lakūnas atskirai buvo įspėtas, kad pagėgimo atveju nukentės jo draugai ir giminė.

Manoma, kad amerikiečiai pasiūlė premiją už MIG todėl, kad nori įrodyti savo lakūnam, jog F-86 yra geresnis už MIG-15. Esą, MIG turis konstrukcijos klaidą, dėl kurios jis dažnai pereina į sukultą ir todėl daug lakūnų žūva.

Hollywoodo artistė Kathleen Hugh, norėdama pagelbėti amerikiečių aviacijai išgyti MIG, pasiūlė priedą prie 100.000 dol.: — pasimatyti su pagėgusiu lakūnu, bet tik pirmuoju...

DĖKINGUMO PAVYZDZIAI

Nors nesame įpratę dažnai atsiminti Dievo gerumą, tačiau turime žinoti, kad Peruvijos jėzuitas, tėvas Martinez, buvo įpratęs šimtą kartų dienoje sakyti Deo gratias (ačiū Dievu) ir ragino kitus jį sekti.

Sv. Povilas niekuomet neskyrė dėkingumo nuo maldos, tarsi jam malda be padėkavimo nebūtų tikra: „Nuolat melskitės. Dėkokite visais atvejais, nes ta yra jums visiems Dievo valia Jėzujė Kristujė“ (1 Tesal. 5, 17—18).

Sv. Povilas nuo Kryžiaus, laistydamas darželio gėles, prašė, kad jos išmokyti jį dėkingumo Dievu.

Sv. Gertrūda, rašydama savo „Exercises“ (Pratimus), šešis pratimus paskyrė dėkingumo dorybei.

Sv. Ignacas Lojola, patardamas, kad sąžinės sąskaita būtų daroma du kartus dienoje, mokė dėkingumo Dievu, peržvelgiant visas malones, kurias iš Jo gavome. Taipgi žinoma, kad jis pats dėkojo Dievu ne tik už gautas malones, bet ir už tas, kurias Dievas būtų suteikęs tiems, kurie jų būtų maldavę.

Sv. Margarita Marija, kuri turėjo laimės matyti apsiroškusį ir jai kalbantį Išganytoją, rašė:

„Būdamas prieš švenčiausiąjį Jo šventės oktavoje, gavau iš savo Vieš paties nepaprastų Meilės malonių ir pajutau nesuvaldomą troškimą Jam kuo nors atsilyginti, ir aukojau Jam meilę už meilę. „Tu negali man ką daugiau už Meilę aukoti“, Jis tarė, „kaip pildydama tai, ko taip dažnai tavęs prašiau“. Paskiau, rodydamas man savo Dievišką širdį, Jis pasakė:

„Žiūrėk į šią širdį, kuri tapo mylėjo žmonės. Kad ji nieko negalėjo — nei nuovargio, nei savęs sunaikinimo, — norėdama įrodyti jiems savo meilę; ir už tai iš daugelio aš negaunu nieko, tik nne dėkingumą...“

Pagaliau mes turime nuostabaus grožio Sv. Marijos padėkos giesmę Magnificat, kuri ligi šiol skamba visose bažnyčiose:

„Mano siela garbinga Viešpatij, ir mano dvasia džiaugiasi Dievuje, mano Išganytojuje, nes Jis pažvelgė į savo tarnaitės žemumą“ (Luko 1, 46-8).

Galima drąsiai sakyti, kad daugelio šventųjų gyvenimas yra nuolatinis Deo gratias. Tada atgamtė pradeda skambėti gražiausias himnais, kurių garsus ir grožį patys pradame jausti.

DEKINGUMAS BANDYMŲ METU

Kai mums siunčiamas mėginimas, pasidaro dar sunkiau suprasti, kaip dėkoti Dievu. Mums reikalinga gausios atgamtinės jėgos, kad tikėtume, jog Dievas pasilieka Tėvu ir tada, kai Jis leidžia mums pajusti visą kryžiaus svorį.

Kentėdami mėginimus, kurie pareikalauja visų mūsų jėgų, turime, mokėti suprasti Jo intencijas, nes šiais mėginimais Jis nori pakelti mūsų dvasinį gyvenimą, sunaikinti mūsų kaltes ar palenkti dar labiau bend-

radarbiauti su Jo dieviškuoju Sūnumi, dar pilniau dalyvaujant atpirkime. Labai gražų pavyzdį davė mums Monsignor De Sėgur motina grafiė Rostopčina, kuri priėmė kat. tikėjimą, būdama 40 metų amžiaus. Kai ji, sulaukus 90 metų amžiaus, sužinojo, kad jos sūnus apako, ji jam rašė: „Laimingas esi, sūnau, įžengęs į šventųjų gyvenimą Išganytojo kvietimu! Mūsų sielų Dievas laiko tave išrinktuoju: Jis atėmė tavo šviesą; Jis apšvietė tavo sielą“.

Toks elgesys būdingas visiems, kurie turi tikrą ir gvą tikėjimą. Sv. Margarita Marija dėkojo Dievu už kančias, kurias buvo jai pasiuntęs:

„Mano nuširdžiausia padėka aukščiausiajam Mokytojui, kuris su tokia meile ir malone mane pagerbė savo branguoju křyžiumi!... Ką aš turiu duoti Viešpačiui už visas man suteiktas malones?“

Sv. Teresė džiaugėsi, kai Dievas neleido įvykti vienam ar kitam jos numatytam planui.

Sv. Pranciškus Asyžietis ragino savo brolius dėkoti Dievu, jei Jis ko nors jiems atsakydavo.

Pagal R. Plus SJ — K. J. Ku-kis

TEVO ATISISAUKIMAS I TEVUS

Stebėdamas bežaidžiančios savo vaikus, matau kaip jie vis dažniau bando tarpusavy kalbėtis angliškai ar nors angliškų žodžiais įterpti į savo kalbą. Jokios pastabos, joki priekaištai nepadaėda, nes taip jiems lengviau, patogiau. Padėtis visai natūrali: kada vaikui pusė dienos praleidžia angliškoj mokykloj, o po to ruošia pamokas, skaito angliškų spaudą, klauso anglų radiją — anglų kalba ima juose vyrauti. Negalima čia kaltinti ir tėvų, nes dažnai jie būna užimti savo darbais ir rūpesčiais.

Suprantama, kad tai nėra jau taip tragiška, nes savo kalbos primirškimas dar anaipol nereikiāia nutautėjimo. Kol jaunime rusens lietuviškos dvasios ugnelė — tol jis bus lietuviškas nors ir prastai kalbės savo gimtąja kalba. Bet kaip kiekviena ugnis, taip ir tautinės gvybės ugnis turi būti karts nuo karto pakurstoma. Todėl leiskim savo vaikus ten, kur jie kalbės tik lietuviškai ir kur jie pasisems tautinės stiprybės ilgam laikui. Tokia vieta yra lietuviško jaunimo vasaros stovykla, organizuojama Skautų Brolijos. Ir aš patį ligi šiol nesuinauju savo vaikų į tokias stovyklas, bet šią vasarą siunčiu visus tris, nors teks ir keletą mėnesių nerūkyti! Ypač kai žada šioikių tokių lengvatų nepasiturintiems tėvams. Manau, kad ir visi tėvai šiais metais atsižadės savo vienokių ar kitokių malonumų, kad suteiktų savo vaikams tikro malonumo, džiaugsmo ir kūniškos bei dvasiškos naujos! JUK JEI MES NEDARYSIM VISKO KĄ GALIM SAVO VAIKŲ GEROVEI, TAI ARGI BŪSIM VERTI TĖVO VARDŲ?

TRIJŲ VAIKŲ TEVAS

(Tėsinys)

J. Varcius

Taip gyvena lenkai

3. Baisusis Auschwitzas

Šita naujoji statyba vyksta baisiojo Auschwitz'o šešėlyje. Auschwitzas yra nemažas miestas, kurio apylinkėse paskutinio karo metu buvo vokiečių koncentracijos stovyklos: Auschwitzas — lenkų tautos kančios simbolis, tai tikras kapinynas, kuriame išsi tūkstantčiai nekaltų aukų, žuvusių nuo sužvėrejusiu nacių.

Dar ir šiandien nė vienas lenkas negali ramiai, be susijaudinimo kalbėti apie Auschwitzą, nes kiekviens turi giminių ir draugų, kurie čia žuvo baisiose kančiose. Šių baisiųjų koncentracijų stovyklų šešėlis dar šiandien jaučiamas visoje Lenkijoje ir šis šešėlis dar labiau tamsėja, nes, vietoje senųjų atsirado naujos, raudonosios, koncentracijos stovyklos. Auschwitz'o mieste yra siaubin-

giausias pasaulyje paminklas. Tai muziejus, kuris likusiems gyviems ir jaunajai kartai byloja apie sužvėrejusį žmogų. Štai muziejaus vienoje salėje yra stiklinė dėžė, turinti 60 pėdų ilgio, 10 pėdų aukščio ir 8 pėdas pločio, pripildyta žmonių plaukais, kurie buvo nuskusti nuo koncentracijos stovyklų aukų galvų, kai jie įžengdavo į dujų kamerą mirti. Kita didžiulė salė yra pripildyta milijonais, porų batų, šimtais tūkstančių dantų šepetėlių ir baisia krūva kojų ir rankų. Visa tai yra liekanos žuvusių žmonių.

Tačiau komunistinė Lenkijos valdžia šį muziejų naudoja kaip propagandinę priemonę kelti neapykantą prieš vakariečius. Didžiuliai iškabinti plakatai skelbia, kad šio pragaro organizatorius kapitalistinės valstybės paleido į laisvę.

4. Bažnyčia

Komunistų spaudimas Bažnyčiai diena iš dienos stiprėja. Katalikų laikraščiai uždaryti. Kunigai tardomi, uždarami į kalėjimus arba išsiunčiamj į koncentracijos stovyklas. Vyskupai sekami, suimami ir terizuojami. Jiems neleidžiama pajaukyti ryšių su savo kunigais. Palaikyti ryšius su Sv. Tėvu yra griežtai uždrausta ir nesilaikantieji jų potvarkiai yra baudžiami kaip krašto išdavikai.

Nežiūrint šių komunistų naudojamų priemonių, tikėjimas Lenkijoje yra stipresnis kaip ankščiau. Bažnyčios perpildytos tikinčiaisiais, gi švenčių metu — jos nesutalpina norinčių pasimelsti. Jie meldžiasi lauke, bažnyčios šventoriuje, suklapę ant kelių, žvilgsnius ir mintis sukoncentravę į bažnyčią, kaip į vienintelę savo gyvenimo paguodą.

5. Gyvenimas pasipriešinimas ir propaganda

Lenkijoje gerai gyvena tiktai komunistų pareigūnai. Jiems nieko netrūksta. Visi kiti gyvena nedatėkliu-je ir skurde. Krautuose trūksta būtiniusių gyvenimui prekių. Gy-

venimo lygis yra labai žemas, nes šeimų uždario pajamos nepadaėgia būtiniusių išlaidų. Lenkijos pramonė gamina reikmenis tik karo reikalingams.

Stalinō mirtis nesulipino ryšių su Rusija. Geriausias Lenkijos administratorius ir technikus per paskutinijį karą išžudė vokiečiai, gi likusius po karo išskerdė rusai. Po išos operacijos Lenkijos komunistinė vyriausybė nieko kito neliko kaip kvies-tis rusus technikus ir kitus specialistus patarėjais į pagalbą. Šiandien pagrindinė kontrolė Lenkijos pramonės ir ginkluotų jėgų yra rusų rankose.

Pasipriešinimas komunistinei valdžiai vyksta pasyviai. Stipriausias pasipriešinimas yra jaučiamas kaime. Patys komunistai neslepia, kad 85 proc. ūkininkų sabotuoja komunistų įsakymus. Pramonėje pasipriešinimo lizdai yra darbininkijoje. Jie sistematingai neina į darbą, gamina blogas prekes, nesaugoja mašinų ir t.t. Anglij kasyklos gali sunaikinti visą industrijalizacijos planą, nes darbininkai masiškai nevyksta į kasyklas arba dažnai sukelia neramumus, kuriems malšinti kviečiama kariuomenė.

Daug lenkų inteligentų, nežiūrint jų priešikų pažiūrų ir nusistatymo, yra įstoje į komunistų partiją, nes be jos paramos gyvenimas jiems būtų sunkus. Visi tie, kurie nepriklauso partijai, yra sekami policijos. Ne-partietis gali turėti ir atsakingą vietą, bet tik laikinai, nes jis tuojau pašalinamas, atsiradus reikalingų kvalifikacijų komunistų partijos nariui.

Lenkams patriotams rimtą rūpestį kelia didėjantis stojimas į komunistų partiją iš universitetų, mokyklų, jaunimo ir sporto organizacijų. Šitose visose institucijose yra sistematingai mokoma komunistinė teorija.

Propaganda visose gyvenimo srityse užima pirmąją vietą. Kad neatstumus visų gyventojų, komunistai yra priversti laikinai daryti nuolaidų ir leisti gyventojams naudotis dar kai kuriomis demokratinėmis laisvėmis. Nėra draudžiama lankyti bažnyčių, mokyti religijos, leidžiama dar ir privati nuosavybė, dar yra šioikia tokia ir spaudos laisvė, bet visa tai tik laikinas reiškinys ir lenkai tai labai gerai žino.

kima, nors ir augščiausius kariškus postus kontroliuoja rusai.

Lenkai šiandien yra labai susirūpinę valdomomis teritorijomis, gautomis po karo iš Vokietijos. Tačiau ir jiems jau aišku, kad šiuo metu tarptautinėje politikoje vis daugiau pasireiškia tendencija grąžinti vokiečiams iš jų atplėtas žemes.

Štetine viename iš pagrindinių šių atplėštų iš Vokietijos teritorijų, jaunuos lenkaiems, pasipuošiusios jūrininkų uniformomis ir apsiginklavusios prieškariniais šautuvais, nuolat eina sargybą prie uostų dokų. Jų čia yra daug, stovi visos keletas jarchy viena nuo kitos. Kalbama, kad jos sauguoja uostą nuo Vak. Vokietijos paraštistųjų, kurie gali kiekvienu metu pasirodyti.

Šiandien lenkai ne tik Štetine, bet ir visoje Lenkijoje yra pavojingas padėtyje. Vyksta tyli ir sunki kova su iš visų pusių puoliančiais priešais. Karo atveju ši kova išsivėrs kaip ura ganaš ir komunistinė valdžia vargu bus pajėgi šią kovą likviduoti. Visi lenkai giliai tik, kad Lenkija vėl bus laisva ir nepriklausoma valstybė.

(Šios žinios yra sutinktos iš anglų spaudos).

Pabaiga.

PAVERGTOJ TEVYNEJ

BOLŠEVIKŲ KANKINIMO KAMEROSE

Vokietijos Krašto Valdyba applan- kė į Hannoverį asilankę vokiečių, kurio likimas po karo buvo susijęs su lietuvių partizanų veikla. Vokiečiai yra iš Lietuvos grįžę 1951 m. Karo metu jis buvo patekęs į rusų belais- vę ir laikomas belaisvių stovykloje prie Daugpilio. Kelis kartus buvo iš stovyklos pabėgęs ir sugautas, jo ke- lias iš stovyklos visada ėjo į Lietu- vą ir čia jam teko pakelti didžiaus- ias kančias.

Paskutinį kartą pabėgęs 1946 me- tais, buvo sučiuptas ir tardomas GPU įstaigoje Antoniškiuose (taip bėn ta vietovė vadina pats vokiečiai, pažymėdamas, kad ji esantį netoli Latvijos sienos). Čia buvo centrinė tardomoji įstaiga. Kalinių buvo dau- giausia lietuvių ir visos kankinimo priemonės ir įrenginiai buvo sugalvo- ti iš gauti iš lietuvių partizanų ir po- litiniai nepatikimų žmonių prisipaži- nimus ir žinias.

Čia, Antoniškiuose, vokiečiai nus- prendę neprisižinti, kad pabėgęs iš belaisvės, o tvirtinti, kad esąs vo- kietis geležinkelietis pakelėje į tėvy- nę. Tas pasiryžimas gėlbėti iš rusų nagų jam kainavo daug sveikatos ir jam teko pereiti visas kankinimo ka- meras. Pirmą buvęs patalpintas stov-ėjimo kameroje, tokioje siauroje, kad negalima buvo kaip nors susilen- ki ar atsistėti. Iš šonų, pradedant ko- jomis, buvo įrengti ir viršū smailė- jantieji cemento stulpai, taip kad st- vėti tekdavo suglaustomis kojomis, negalint jų pajudinti.

Po 24 val., negavę prisipažinimo, kaltinamąjį perkėlė į tokia pat siau- rą kamerą, kurioje kiek augščiau ke- lių buvo įleista šalto vandens, nuo kurio nutrūpdavo kojos ir visą kūną apimdavo neapsakomi skausmai. Po šios kameros, dar nepalaužus kalinio pasiryžimo, jis buvo pervestas vėl į siaurą stovėjimo vienetą, įrengtą taip kad negalėtų nei rankų pakelti, su siauru išplovimu prieš akis. Tame išplovime degė nepalaujamai stip- rios elektros šviesos, nuo kurių ne- buvo jokio išsigelbėjimo. Toje vi- netėje išbuvo 48 val. ir iš jos išėjo pusiau apakęs. Ir dabar dideliu nuo- šimčiu esąs nustojęs regėjimo.

Neišgavę čia prisipažinimo, per- kėlė į Uteną, kur sekė 14 naktų nuo- latiniai tardymai. Pagaliau buvo nu- gabentas į NKVD vyr. būstinę Kau- ne ir ten uždaręs rūsiję šalia cen- trinio šildymo. Kadangi buvo ten paliktas savo likimui, o gal ir užmirš- tas, tai turėjęs laiko išsilaužti. Ke- liaudamas link Vokietijos, Kazlų Rūdos miškuose pirmą kartą susit- kęs lietuvių partizanus ir prie jų pris- iijungęs.

Partizanuose fiziniai atsigavęs ir sustiprėjęs, vėl pasileido į kelionę, norėdamas pasiekti Vokietiją. Kalvai- čiuose buvo susčiuptas keturių rusų, kurie jį įtarė esant partizaną. Ka- dangi buvęs fiziniai labai stiprus, at- sigavęs ir gerai atrodęs, tai rusai su ypatingu įniršimu jį mušė. Čia jis netekęs visų dantų. Po pirmųjų tar- dyimų buvo nugabentas į Kybarus, kur vėl tris savaites nakintis turė- d, sistematiškai mušdami. Mušama- daugiausia buvo ties inkstais, taip kad ir dabar nepagydomai sergąs inkstais.

PARTIZANŲ RYSININKAS

Neišgavęs prisipažinimo, buvo vėl nu- gabentas į Kauną, kur, po septy- nių dienų badavimo, buvo paleistas arba, teisingiau pasakius, tiesiog iš- mestas. be jokių dokumentų ar pažy- mėjimų. Paleistas be dokumentų, nutarė melduotis Kybartų NKVD įstaigoje, kur buvo priimtas prižiū- rėti tvarte 8 arklius ir būti milicijos vežėju. Viena iš pirmųjų kelionių, kuriose dalyvavo buvo 1946 m. rug- piūčio mėn. milicijos ekspedicija į Kalvariją, kur partizanai buvo sul- kvidavę visus bolševikų funkcionie- rius.

Šioje ekspedicijoje neapsėta be kovų. Partizanai pakėlė buvo bol- ševikų dalinius užpuolė ir kovoje tą dieną žuvo 27 milicininkai ir daug buvo sužeisti, kuriuos jam teko ark- liais vežti. Pačioje Kalvarijoje radę 12 nužudytų bolševikų pareigūnų, gražiai suguldyti eilutėje. Čia vokie- čiai vėl pavyko sužinoti su partizan- ais ir tapti jų ryšininku. Būdamas arklių prižiūrėtoju ir vežėju, jis daž- nai iš anksto susinodavęs kur bus važiuojama, o jau pusę valandos vė- liau, tai buvo pranešta ir partizan- am, kurie atitinkamai pasiroūdavo „priimti“ ekspediciją. Tose viet- sė buvęs ir stiprus vieni vokiečių 120 partizanų dalinys, kurio vadą, vokiečių vyr. leitenantą, patį paži- nojęs.

Pagaliau, 1946 metų pabaigoje, bu- vo NKVD iš tarnybos atleistas, ga- vo lietuviškai-rusišką pasą ir pažy- mėjimą, kad gali keliauti į tėvyne, o sustojimo vietoje turi būti priima- mas ir registruojamas. Nukėliauęs iki Istrutės, pastebėjęs, kad gerai sau- goma pasienio zona negalėsias per- žengti. Pasukęs per Gerdaun, Til- žę, Pagėgius į Šilutę, kur lankęs Ra- muočių, Gečelių, Šilmaizių kaimus. Viename tų kaimų pradėjo dirbti pas vienus ūkininkus, o vėliau perėmė valdyti tų ūki, nes savininkai buvo nepajėgūs seneliai. Čia pergyveno visą 1948/49 sukolchozinimo eigą.

Ginkluotos milicijos 1948 m. vieną dieną suvaryti į susirinkimą, „laisvu noru“ nutarė steigti kolchozą. Po karštų kovų vis dėlto ūkininkai išsi-

derėjo sau teisę kitais metais nuimti sau pasėty plotų derlių. To sutarimo betgi bolševikai nesilaikė ir 1949 m. ginkluotos milicijos priežiūroje der- lius buvo sudorotas kolchozui.

Kolchoze buvęs brigadierium ir kartu partizanų ryšininku. Partizanai- tais laikais jų apylinkėje buvę labai stiprūs ir veikė net dienos metu, kar- tais atvažiuodami kokiai akcijai sunkvežimiais. Negalėdami sutruk- dyti kolchozo steigimą, partizanai stengėsi bent sutramdyti per didelį žmonių išnaudojimą. Pavyzdžiui, Šilmaizių kolchozo pirmininką, ypa- tingai uoliai tarnavusį rusams, apdo- vanotą ordenais ir visokiomis privi- legijomis, tris karus mandagiai ir ge- ruoju išpėję, tik tada, jam nepaklau- sius, sulikvidavę.

NAUJA OKUPANTU POLITIKA SOVIETINEJE LIETUVOJE?

Britų telegramų agentūra Reute- ris, vokiečių telegramų agentūra DPA ir kt. spaudos agentūros birželio 18 d. paskelbė žinią apie naujus įvykius Lietuvoje. Pasirėmus Mask- vos radijo pranešimais, buvo nurody- ta, kad Lietuvos komunistų partijos centro komitetas padarė priekaištų vad. „ministerių tarybai“ dėl „rimto“ apsilidimo ir klaidų. Kom. partijos vadovybė „nukrypusi nuo lenini- sės-stalininės politikos“, „nepritrau- kusi į partijos vadovybę lietuvių tau- tinių grupių“, jai taip pat tenkantis atsakingumas už nepasiekimą reika- laujamų rezultatų konsoliduojant kolektyvinį ūkininkavimą. Už pada- rytąsias klaidas kaltė suversta tiek pačiam partijai, tiek LTSR kom. vyriausybei.

Paskelbus minimąjį pranešimą, VLIKo Vykd. Tarybos Informacijos Tarnyba žymiausioms spaudos agen- tūroms, laikraščiams ir radijams iš- siuntinėjo tuo reikalu savo komenta- rus, kuriuose pažymima, jog Sovietų politikoje okupuotoje Lietuvoje gali- ma laukti „naujo kurso“, būtent — bus stengiamasi pritraukti į vadovy- bę naujų asmenų. Jau per baltų spa- udos konferenciją Stuttgarte buvo pa- žymėta, kad kolektyvinė sistema Lie- tuvoje dar daugiau negu Vokietijos Rytinėje zonoje susmugdė mitybos padėtį krašte, nuvesdama ją tiesiog į katastrofą, ir kad dėl to galima tarp gyventojų laukti iš bado sukeltų neramumų. Noras „į vadovybę pritraukti tautines grupes“, kurios dar taip neseniai buvo apšauktos „nacionalistinėmis kraugeriais, teroris- tais, sabotažnikais, išdavikais, šni- pais, apmokamais amerikiečių bėr- nais“ ir kt., buvo išryškintas kaip naujas apgaulingas manevras. Tokiu noru pritraukti į vyriausybę „tauti- nius elementus“ siekiama palausti lietuvių tautos pasipriešinimą. Ta- čiau tai nėra, kaip mano Londono sluosniai, nukrymas nuo aštrios Stalinio politikos, taikomos mažu- moms. Pareiškimo gale pažymima, kad lietuvių tautinės grupės jau nuo 1944 m. yra susijungusios į VLIKą ir kovoja dėl nepriklausomybės at- statymo Lietuvoje. Ne sovietinės vy- riausybės pakeitimas lietuviškoms Nušėmėms, bet tik visišką nepriklau- somybės Lietuvoje atstatymas įvyk- dys tikrąją lietuvių tautos valią ir atneš jai taiką. Komentarai baigia- mi citata iš neseniai VLIKo paskelb- to į laisvąjį pasaulį atsišaukimo, ku- riuo tas įspėjamas, jog nesileistų Sovietų suvedžiojamam tarimajam tai- kos politikai. Patys baltai gerai iš sa- vo praktikos žino, ką reiškia Sovietų „taika“. Informacinės Tarnybos paskelbtąjį pranešimą su komenta- ris ištiesai atsišpausdino žėjimus švei- carų dienraštis „Neue Zuercher Zei- tung“ abiejose laidose. o svarbiausias ištraukas ir kt. spaudos organai. Vo- kiečių „Bremer Nachrichten“ ir „Die Heimat am Mittag“ paskutinius pa- keitimus Lietuvoje įvertino kaip „no- sį bolševikinei Lietuvos ministerijų tarybai“. Esseno „Die Welt“ rašo, kad Lietuvos komunistai gavo viešai „pagailėti savo padarytąsias klaidas. Tai esą jau padaryta ir tebedaroma toliau. Am. Balsas pažymėjo, kad „naujo kurso“ įvedimas okup. Lietu- voje reiškia visai ne „lietuvių tauti- nių grupių“ laimėjimą, bet — nebeat Berijos. Lietuviai paskatinti kuo to- liausiai laikytis nuo bolševikų vidaus kovų.

Amerikiečių „New York Times“ pažymi, kad Maskvos įsakymu Pa- baltijo valstybėse vedami drastiški valymai tarp komunistų partijos vadų ir komunistinių vyriausybių. Šį kartą jie ypač paliečia Lietuvos ko- munistus. Iš viso apie Pabaltijį vals- tybes nuo 1940 m. nedaug tebuvo gir-

dėti, išskyrus gaunamas žinias per tremtinius baltus, kurie kovoja dėl savo kraštų išlaisvinimo Vakaruose, pažymi „N. Y. T.“

Apie valymus Lietuvoje paskelbė taip pat prancūzų telegramų agentū- ra AFP, „Paris Presse“, „Le Monde“ ir kiti. „France - Soir“ birželio 24 d. numeryje deda žinią, paimtą iš oku- pantų organo „Sovietska Litva“, ku- rioje pranešama, kad minimieji pa- keitimai ypač paliečia komunistų par- tijos centro komitetą, įvairias profe- sines sąjungas, be to, pramonės, su- siekimo, propagandos, žemės ūkio tarnybas ir mokslų žinybą. „Le Mon- de“ birželio 24 d. numeryje praneša, kad į centro komiteto biurą įjungti 9 nauji pareigūnai. Galimas dalykas, kad ateityje bus remiamasi ne tiek „importuotais“ komunistų veikėjais, kiek išaugintaisiais vietoje. Partijos centro skyrimas vadovauti paskirti 9 nauji žmonės.

Sovietinė Tasso agentūra prane- ša, kad Vilniuje pradėta leisti naujas lenkų kalba dienraštis „Raudonoji vėliava“. Laikraštį leidžia Lietuvos kompartijos centro komitetas. Tos pačios agentūros žiniomis lietuvių komunistų rašytojų delegacija grįžo iš Krokuvos su rašytoju Biliūno palaikais, kuris ten buvo palaistotas 1907 metais.

Delegacijai pirmininkavęs Venc- lova, kuris, kalbėdamas Krokuvos kapinėse, pareiškė, kad rašytojas Bi- liūnas buvęs socialdemokratų parti- jos narys, kurią Lenkijoje iškūręs F. Dzieržinskis. Šį išgarsėjusį bolševiki- nį budelį Venclova pavadinęs „di- džiuoju Lenkijos revoliucionistu“.

Rašytoju Biliūno palaikai atga- bentai į Vilnių.

SOVIETAJ PERDAUG ISSIPLETE

Kalbėdamas spaudos konferenci- joje JAV užsienių reikalų ministeris Foster Dulles prisiminė ir pavergtas tautas.

„Aš jau seniai tikėjau ir skelbiau, kad Sovietų Sąjunga yra perdaug išsiplėtusi. Ji kontroliuoja per 600.000.000 svetimų žmonių, kurie anksčiau sudarė penkiolika savisto- vųjų tautų. Aš tikiu, kad neįmanoma jas sulydinti pagal komunistinį pavyz- dį, ypatingai, jei laisvos tautos palaik- ysa gyvą pavergtųjų viltį ir jiems pa- rodys, kad jie nėra pamiršti.“

„Satelitinuose kraštuose vyksta plataus masto neramumai. Tai rodo, kad žmonės dar tebėra gyva Dievo ir tėvynės meilė ir asmeninės ver- tybės jausmas. Jie nori patys tvar- kyti savo reikalus ir nesileidžia Mask- vos tvarkomi.“

„Nepalaužiama dvasia dramati- niai pasireiškė Rytų Berlyne, kur neginkluotas jaunimas lupo iš gat- vių grindinio akmenis, gintis nuo tan- kų. Tokia dvasia niekada negali būti palaužta ir pavergtos tautos vis la- biau ir labiau rodo savo laisvės mei- lę.“

„Visur reikalaujama laisvų rinki- nių. Žmonės nori būti valdomi tu, kuriuos jie parenka būti atsakingais už savo reikalus ir troškimus, o ne tu, kurie gauna įsakymus iš svetimų ir įsakinėja labiau siekdami savo asmeniško tikslų, o ne žmonių ge- rovės.“

IS VOKIECIU SPAUDOS

Pabaltiečių Birželio 14 minėjimai vokiečių spaudoje buvo plačiai atžy- mėti. Dėl vienos stokoš nėjmanoma jų visų čia paduoti. Taip pat pasku- tiniu laiku vis dažniau ir plačiau skelbiamos agentūrų UP, AP, DPA duodamos žinutės įvairiais Lietuvos klausimais.

— Visa eilė laikraščių skelbia Ma- kvos radiofono paskelbtą Lietuvos komunistų partijos CK papeikimą Lietuvos ministerių tarybai dėl „rim- tų klaidų ir apsilidimo“. Neįtrauk- dama į partijos vadovybę lietuvių tautinių grupių, ji nukrypęs nuo leninistinės stalinistinės politikos. Taip pat peikia mas kolektyvinių ūkių nekonsolidavimas. Tokias žinias skelbia: 1953. 6. 19 „Mannheimer Morgen“, „Nordwest Zeitung“, Frank- furt'ers Rundschau“ ir 18 d. „General- anzeiger der Stadt Wupertal“ ir dau- gelis kitų.

— „Christ und Welt“, Stuttgart, praneša birželio 11 d., kad Vatikano radiofono žiniomis paskutinis Lietu- vos katalikų vyskupas esąs Vilniuje. 1939 m. Lietuvoje buvę devyni vys- kupai. Krašte dabar veikia 86 baž- nyčios 107 kunigai.

— Ypatingai gražiai atsiliepia apie lietuvių Wormso sargybų kuop- os Birželio 14 d. minėjimą „Allge- meine Zeitung, Mainz, 1953. 6. 13. Straipsnyje, antraštė „Badauja Lietu- vos laisvei“, tarp kitko rašoma: „Jau 21 mėnesį Warmse stovi ame- rikiečių sargybų kuopos būrys. Šio dalinio vyrai yra daugiausia lietuviai, kurie per karą ir pokario metu pa- sidarė benamiai. Mes pažįstame šiuos vyrus pilkose uniformose su Lietuvos herbu ant rankovių kaip ramius, patikimus žmones, kurie gražiai prisidėrina prie mūsų tėvy- nės papročių.“

Kiekvienas iš šių 60 lietuvių pra- rastajai tėvynei yra sudėjęs karčių aukų... Šią likimo dieną Wormso lietu- viai prisimena sekmadienį. Kaip ty- lią demonstraciją ir kaltinimą jie tą dieną atsisako nuo savo dienos da- vinio ir laisvu noru badauja, kaip jų tėvai ir broliai badauja Pabaltijy ir Sibiro dykumose.

Vyr. Leit. Bl., Wormso dalinio va- das, įsakė sutaupytus maisto davi- nius perduoti Ostofeno stovyklos pabėgėlims, nes ir šie žmonės dėl so- vietų grėsmės paliko namus ir ūkius. Ir šie žmonės laukia, lyginai kaip lie-

tuviai, kad galėtų grįžti laisvais žmo- nėmis į savo tėvyne.“

— „Der Volksville“ Schweinfurt, 1953. 6. 15 d. skelbia dpa vokiečių spaudos agentūros duotą VLIKo at- sišaukimą Birželio 14 proga.

— „Lauterbacher Anzeiger“ birž- elio 6 d. straipsniu gėris vokiečių kol- onistų veikla Pabaltijy, plačiai sum- inėdamas vokiečių kolonistų laimė- jimus ir jų įtaką šiame krašte.

— „Salzgitter Kurier“ birželio 17 d. ilgu straipsniu atpašakoja buv. es- tų ministerio pirmininko Dr. H.Mae dviejų valandų paskaitos turinį. Pas- kaita laikyta Lebenstedte susirinku- siems keliems šimtams vokiečių pa- bėgėlių. Paskaitoje buv. estų ministe- ris kvietė atsikratyti baimės dėl so- vietų jėgos ir įsisąmoninti sovietų pastangas sutrukdyti vakarams gin- kuotis ir gintis nuo sovietų.

— „Stuttgarter Nachrichten“ bir- želio 16 d. savame pranešime kalba apie „Pabaltijo partizanų žlugimą“. Pabaltijo Tarybos atstovas Stuttgar- to spaudos konferencijoje pareiškė, kad trijose Pabaltijo valstybėse par- tizanų kova prieš sovietų dalinius praktiškai pasibaigusi. Sovietai 1949 m. pažadėję pažemio rezistencijos da- lyviams amnestiją, o kai jie grįžė iš miškų ir pelkių, tai buvę ištremti į Sibirą, nors pasigaunant kitų kalti- nių. Partizanai, iki 1949 m. opera- vę vienietais, lygiai kuopoms ir ba- talionams, nebėgai būti centralizuo- tai vadovaujami. Buv. Lietuvos fi- nansų ministeris dr. P. Karvelis, be- to, pareiškė konferencijoje, kad Pa- baltijo valstybių diplomatiniai atsto- vai šiomis dienomis UN įteikėsi me- morandumą.

— „Pietų Hessene bus lietuvių centras“. Tokia antraštė birželio 20 d. „Allgemeine Zeitung“ Warmse skel- bia žinutę, kad keliant lietuvių luis- vąjį gimnaziją iš Diepholzo į Huet- tenfelde, pasireiškia noras perkelti lietuvių tremtinių centrinę organi- zacijas arčiau šios švietimo įstaigos Weinheime a.d. Bergstrasse jau tari- masis perimti muilo fabriką, kuriame būtų įrengta lietuvių centro komi- teto (Krašto Valdybos, dabar esan- čios Hannoverijėje) ir VLIKo (dabar esančio Reutlingene) įstaigos bei jų bendradarbiams butai.

Huettenfelde lietuvių architektas šiuo metu planuoja Rennhofo pilies perstatymą, kurio 190 internato auklėtinį persikelsią kaip numaty- ta, rugpiūčio mėn. pradžioje.

TARPTAUTINE LAISVŲ PROFESIJŲ SAJUNGA

Tarptautinė laisvųjų profesijų są- junga konfederacija buvo įsteigta 1949 metais. Steigiamajame suvaži- avime dalyvavo 53 kraštai. Ją sudarė nuo komunistų kontroliuojamos Pa- saulinės Profesinių Sąjungų Federaci- jos, atskilusios nekomunistinės pro- fesinės sąjungos. Nuo to laiko prasid-ėjo Konfederacijos augimas Federaci- jos augimas Federacijos slyskaiton. Siandien praktiškai ji apjungia jau visas laisvojo pasaulio profesie- nes sąjungas.

Viso Konfederaciją sudarančios 97 sąjungos yra laisvos demokrati- nės ir neprklausomos. Jos visos sie- kia bendro tikslo: kelti dirbančiųjų gyvenimo lygį, remti teisingą ir pa- stovią taiką be pataikavimo, kovoti su bet kokios rūšies totalitariais režimais, ar tai būtų komunistinis ar fa- šistinis, palaikyti legalias kolonialini- ūnių tautų norą būti laisvomis ir ne-

prklausomomis. Kolonialinėmis tau- tomis Konfederacija laiko ir Krėm- liaus vergijoje esančias.

Konfederacija laiko save didžiau- sia pasaulio organizacija, kovojan- čia už taiką, demokratiją ir progre- są. Ji taip pagrįstai didžiuojasi, įro- džiusi laisvojo pasaulio tautoms bū- tinumą ginkluotis, kad galima būtų sustabdyti sovietų imperializmą.

Konfederacija ir ją sudarančios organizacijos daug prisidėjo prie so- vietų vergų stovyklų organizacijos demaskavimo savo laikų pareikdama JTO reikalavimą ištirti žmogiskųjų teisių pažeidimą bet kurioje pasau- lio dalyje.

Antrąs didelis Konfederacijos dar- bas tai produkcijos ir su ja susijusio gyvenimo lygio kėlimas. Šis klausis- mas vėl bus nagrinėjamas dabar vyk- sančiame kongrese.

DAR VIENAS ZINGSNIS I ISLAISVINIMA

Užsienio spauda skelbia, kad Jung- tinių Tautų oficiali komisija, tyrinė- jusi priverčiamuosius darbus, savo darbo rezultatus jau paskelbė. Jie su- traukti į 620 puslapio dydžio knyga. Iš pranešimo paaiški, kad ne viena bolševikinė valstybė nieko neatsakė į tuo reikalu įteiktąsias anketas. Ta- čiau komisija gavo reikalingų gausių įrodymų ir be jų. Komisijos buvo pa- tikrinti ir mūsų veiksmų pateiktieji įrodymai. Komisija konstatavo, kad tokios darbo vergų stovyklos, kur NKVD yra stipriausias pramoninis treistas, išnaudojās politinius kalinius veikia ir mūsų okupuotoje tėvyneje. Tai sovietinės teroro imperijos esmi- nė dalis. Faktai kalba už save, kodėl bolševikai atsakė komisijai suteikt- ū reikalingus duomenis. Šis išsamus Jungtinių Tautų spec. komisijos pran- ešimas, kaip pažymį užsienio spau- da, yra dar vienas žingsnis į pavergt- ūjų tautų išlaisvinimą. Jis meta skaudų kaltinimą Kremliui ir jo sa-

telitams. Prie padėties ištyrimo ir jo rezultaty išgarsinimo po visą laisvą- jį pasaulį daug prisidėjo ir laisvosios profesinės sąjungos.

IS MUSU VEIKSNIU VEIKLOS

— Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvi- nimo Komitetas pasiuntė Berlyno burmistrui Rytų. Reuterių telegram- mą, kuria VLIKo vardu reikiama giliausia užuojauta dėl kritusių be- kovojant su bolševizmu berlyniečių mirties Telegramoje pažymima, kad lietuviai gerai supranta, ką reiškia tokios aukos, ir pareiškia savo soli- darumų kovoje su raudonuoju siaubu.

Telegramą paskelbė vokiečių SW RF, Berlyno radijas ir visa eilė vo- kiečių laikraščių.

— Williamsburgo deklaracijos, me- tinės paminėtos Pabaltijo Laisvės Komiteto būste New Yorke. Dalyva- vo visa eilė amerikiečių, pavergtųjų valstybių draugų, tarp jų Europos Laisvės Komiteto vadovybė ir visų

LIETUVES TARPTAUTINIUS SAJUDZIUS

General Federation of Women's Clubs organizacijos 62 kongrese lie- tuvėms atstovavo lietuvių delegacijos pirm. L. Bieliukienė ir A. Devenienė, kurios jame labai energingai gynė lietuvių ir kt. pavergtųjų reikalus. Minimoji organizacija yra apjungusi apie 11mil. įvairių klasių moterų. Kongrese dalyvavo 2.400 atstovų. Jį pasveikino viceprezid. Nixonas ir Mrs. Eisenhower. Lietuvių atstovų intervencija buvo pavergtiesiems pri- imtina prasme perredaguota rezoluci- ja, kuria buvo siūloma imigrantus, išgyvenusius JAV-se 5 ir daugiau me- tų, bet nepriėmusius JAV pilietybės, deportuoti atgal į jų kilmės kraštus. Lietuvės pasiūlė atsižvelgti į tuos imigrantus, kurie negali grįžti atgal dėl jų kraštuose sinučiandžio bolševi- kinio teroro. Tarptautinėje dienoje lietuvių atstovybės vardu kalbą pa- sakė L. Bieliukienė, ta pačia progą perduodama klubo pirmininkės Itali- joje V. Lozoračienės sveikinimas.

Į tarptautinį delegacijų parodą at- vyko min. P. Zadeikis, kuris buvo vienintelis pasiuntinys, dalyvavęs šiose iškilmėse. Min. P. Zadeikis bu- vo Mrs. Ahlgren pristatytas kongre- sui ir jo pagerbtas. Paradė iš lietuvių dalyvavo M. Zadeikytė, L. Bieliukie- nė, N. Paramskienė, A. Devenienė ir J. Kuprėnienė. Min. P. Zadeikis da- lyvavo visose vakaro iškilmėse. Pa- baltijo Moterų Tarybos iniciatyva Kongreso būste buvo suruošta lietu- vių, latvių ir estų parodėlė. Jai vado- vavo N. Paramskienė. Ypač didelį pasisekimą turėjo p. Zadeikienės pus- kolintos lėlės, vaizduojančios lietu- višką kaimo vestuves. Kongreso da- lyviams ir parodos lankytojams buvo išdalinta informacinės literatūros apie Lietuvą ir mūsų tautą. Pabalti- jo Moterų Taryba visai eilei žymes- nių veikėjų įteikė memorandumą emigracijos reikalui. Apie kongresą ir jame keltus lietuvių reikalavimus palankiai atsiliepė „New York Times“, „New York Herald Tribune“, „Washington Post“, „Cleveland Plain Dealer“, Vašingtono leidžiamas „Times - Herald“ ir kt. Lietuvos vardą plačiai minėjo ir kitų užsienio atsto- vųjų kraštų spauda.

BRIUSELYJE BUVO SURUOSTA TARPTAUTINE STUDIJŲ SAVAITĖ

Joje dalyvavo 17 tautų delegacijos, tarp jų ir lietuvių atstovės. Studijų tikslas — išryškinti motinos kaip auk- lėtojos pareigas šeimose ir jos atsak- ingumą auklėjimo darbe. Kongreso atidaryme dalyvavo visos eilės kraš- tų diplomatai ir Belgijos sveikatos bei šeimos ministeris. B. Vencukvie- nės perskaitė Dr. Šidlauskaitės referatą apie profesinę orientaciją, o O. Bočkienė padarė pranešimą „Mokyk- los sistemos ir vaiko asmenybės ug- dydymas“. Lietuvių Motinų Komiteto pirm. O. Bačkienė įėjo į Tarptautinę Pasaulinio Motinų Sąjūdžio Tarybą, renkamą trejiems metams. Į ją tejei- na tik laisvųjų kraštų atstovės, tad lie- tuvės dalyvavimas jame yra itin reikš- mingas.

Tarybos posėdžiui lietuvių atsto- vės įteikė trijų rezoliucijų projektus, kuriais krepiamas tarptautinių insti- tucijų dėmesys, kad padėtų išsilais- vinti šeimai ir mokyklai iš totalinio režimo, motinoms būtų užtikrinta teisė išsaugoti savo tautinę indivi- dualybę, o vaikai neverčiami asimili- uotis, per spaudą ir viešąją opiniją laisvų tautų motinos parodytų savo simpatiją pavergtų tautų motinoms. Lietuvių delegaciją ypač nuosirdžiai rėmė Austrijos, Vokietijos, Graiki- jos ir Ispanijos atstovės. Mūsų meno leidiniai buvo išstatyti tarp kitų tau- tų leidinių ir įteikti visai eilei žymių asmenų. Lietuvės atstovės dalyvavo Belgijos sveikatos ministerio ir kt. priėmimuose. Uždarydamas studijų savaitę, Belgijos švietimo ministeris pabrėžė, jog žmonijos ateitis priklaus- sys nuo jaunosios kartos. Jos auklė- jimas turėtų būti paremtas tautų soli- darumo, žmoniškumo ir tautų lais- vės principais.

10 Vidurio ir Rytų Europos valsty- bių atstovai. Minėjimui vadovavo ir ta proga žodį tarė LLK pirm. V. Si- dzikauskas. Savo kalboje apie Pabalti- jos valstybes ypač šiltai atsiliepė buv. valstybės pusekretoris Mr. A. A. Berle, kuris yra dalyvavęs Pary- žiaus taikos konferencijoje 1919 m. Jis priminė ten vykusius „didžiųjų“ pasikalbėjimus dėl Suomijos bei Pa- baltijo valstybių ir pareiškė pasiten- kinimą, kad ir šis Sovietų pavergtų Vidurio ir Rytų Europos tautų at- stovų pasirašytos deklaracijos, vad- vana, Williamsburgo deklaracija, minėjimas vyksta Pabaltijo Laisvės daruose.

Europos Lietuviu Kronika

LONDONAS

CENTRO VALDYBOS PRANEŠIMAS

Nuo š.m. liepos 4 d. iš pareigų paštraukė reikalų vedėja p. Kairiukšienė, O. ir „Br. Lietuvio“ redaktoriaus pavaduotojas p. L. Trilupaitis. Centro Valdyba nuosirdžiai dėkoja p. Kairiukšienei ir p. L. Trilupaičiui už įdėtą darbą, einant savo pareigas, ir linki jiems geros sekmės ateityje.

Dėl rimtų finansinių sunkumų Centro Valdyba nutarė naujų tarnautų, pasitraukusiųjų vietoje, laikinai neskirti. Reikalingą darbą atliks C. V. nariai ir Lietuvių Namų administratorius. Kiekvieną vakarą (išskyrus sekmadienius) Sąjungos raštinėje bus vienas centro valdybos narys. Suprantama, kiek sunkiau bus atlikti nariams patarnavimus, kas liečia vizitus į konsulatų ir kitas įstaigas. Todėl DBLS nariai, kurie numato panašiais reikalais atvykti į Sąjungą, prašomi mus iš anksto painformuoti, kad būtų įmanu laiku atlikti reikalingus patarnavimus.

Centro Valdyba

ADRESUOKIME TINKAMAI LAISKUS

Lietuvių Namuose savo centrus turi daugelis lietuviškų įstaigų ir organizacijų. Todėl visi, rašę Lietuvių Namų adresu laiskus, prašomi aiškiai pažymėti ant voko, kam laiškas yra adresuojamas. Sąjungos reikalais rašomi laiška adresuojami Centro Valdybos vardu, išskyrus Centrinio skyriaus reikalais rašomus laiskus, kurie turi būti adresuoti Centrinio skyriaus valdybai.

Visą medžiagą, korespondenciją, skirtą „Britanijos Lietuviai“ — adresuojami „Br. Lietuvio“ Redaktoriui, gi laikraščio užsakymus, pinigines perlaides, skelbimai, adresų pakeitimo reikalais — adresuojami „Br. Lietuvio“ administracijai. Tikslus korespondencijos adresavimas sutaupto daug brangaus laiko.

Centro Valdyba

PRIMINIMAS „BRITANIJOS LIETUVIO“ LOTERIJOS BILETŲ PLATINTOJAMS

Kaip jau buvo skelbta, „Britanijos Lietuvos“ loterijos laimėjimų traukimas įvyksta liepos 19 d. sekmadienį, 9 val. vak. Londone, Lietuvių Namuose. Tačiau ligi šio laiko dar nevisi loterijos biletų platintojai centrui grąžino neišparduotus biletus. Ispėjama, jog ligi liepos 11 d. DBLS centrui nesugrąžinti biletai, nors jie būtų ir parduoti, negalės laimėjimų traukime dalyvauti. DBLS skyriai ir kiti šios loterijos biletų platintojai Didžiojoje Britanijoje yra su centru atsiskaitę ir neišparduotus biletus grąžinę, bet atsiskaitymas yra užtrukęs su Europos lietuvių kai kuriomis bendruomenėmis.

Be to, pranešama, kad loterijos laimėjimų traukimo proga, Lietuvių Namuose ruošiamas įdomus links-mavakaris, kurio metu bus šokiai, gera muzika ir gausus bufetas. Londono ir apylinkių lietuvių kviečiami gausiai atsilankyti į Lietuvių Namus.

DARIAUS IR GIRENO TRAGINGOS MIRTIES 20 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS LONDONE

Šeštadienį, liepos 18 d., 6 val. 30 min. vak. DBLS Londono skyrius ruošia mūsų tautos didvyrių Dariaus ir Gireno tragingos mirties 20 metų sukakties minėjimą, kuris įvyks Lietuvių Sporto ir Socialinimo Klube, 345a, Victoria Park Road, Londono lietuvių kviečiami į šį minėjimą gausiai atsilankyti.

GENERALINIO SUPERINTENDENTO PROF. P. JAKUBENO ATMINIMUI PAGERBTI

Pereitą sekmadienį Prancūzų evangelikų — reformatų bažnyčioje įvyko iškilmingos pamaldos, kurias laikė ir gražų pamokslą pasakė Rev. R. K. Mazierski. Pamaldose dalyvavo įvairių tautybių atstovai. Lietu-vo Pasivertinys Londone ir DBLS-gai atstovavo centro valdybos sekretorius J. Senkus.

PAMALDOS

NOTTINGHAM — liepos 12 d., 12.15 v.
BRADFORD — liepos 19 d., 12.30 v.

DBLS TARYBOS IR APYGARDŲ PIRMININKŲ POSĖDIS

Pereitą šeštadienį Londone buvo susirinkę posėdžio DBLS Taryba ir Apygardų pirmininkai, kurie, drauge su centro valdybos nariais, ap-svarstė aktualius DBLS reikalus. Sąjungos pirmininkas M. Bajorinas posėdžio dalyviai išsamiai supažindino su neseniai Vokietijoje įvykusio PLB Europos kraštų bendruomenių pirmininkų suvažiavimo eiga ir svarbiais nutarimais, kurie sudarys tvirtą pagrindą tolesniam darbui. Centro valdybos išdinininkas R. Baublys ir sekretorius J. Senkus padarė pranešimus apie DBLS finansus ir organizacinę veiklą. Iš jų susidarė gana liūdnokas vaizdas apie DBLS finansinę padėtį, o taip pat išryškėjo ir kai kuriose apygardose bei skyriuose atsirandęs sustingimas, kas nei-giamai veikia į visą DBLS judėjimą. Finansams sustiprinti ir organizaci-nei veiklai pagyventi Tarybos nariai padarė atitinkamas rekomendacijas centro valdybai, kuriose išryškintos ir priemonės šioms trūkumams pa-šalinti. Apygardų pirmininkai paža-dėjo imtis iniciatyvos skyrių veikimui pagyventi ir surasti būdus, kad skyriai atliktų savo įsipareigojimus visuotiniame DBLS suvažiavime.

ISVYKO KANADON

Pereitą savaitę į Kanadą išvyko Martyno Jankaus, žinomo Mažosios Lietuvos veikėjo, mirusio tremtyje, Vokietijoje, dukterė Edė Jankutė. E. Jankutė ilgesnį laiką dirbo NIDOS spaustuveje, tuo metu, kai ši spaus-tuvė kūrėsi Londone. E. Jankutė, jaunystėje dirbusi tėvo spaustuveje, Bitėnuose, yra, gal būt, vienintelė lietuvių moteris, mokanti spaustu-vės amatą. Ji išvyko pas savo neręgi bro-lij Kristupą ir seserį Elzę, gyvenan-čius šiuo metu Toronte.

Šią savaitę į Hamiltoną išvyko Joana Sukytė, gyvenusi Bradfordo. J. Sukytė buvo veikli lietuviutė, il-gesnį laiką dirbusi „Atžalyno“ sambūryje, dalyvavusi tautinių šokių grupėje, įvairiuose tremties choruose. Ypatinai ji bus ilgai atmintina vie-na iš tų Bradfordo mergaičių, ku-rios talkininkavo kultūrinėje veiklo-je Scriveno stovykloje.

Abiem išvykusioms lietuviutėms linkime gražios sekmės naujame krašte.

B. S.

PREMJEROS ATŠAUKIMAS

Susirgus vienam svarbesniųjų akto-rių „Priešų“ premjera ir spektak-lis, turėjęs įvykti liepos 11, 12 d.d. atidedamas liepos pabaigai.

Tiksli data bus paskelbta vėliau. Nupirkti biletai galios ir vėliau. Pagedaujant, pinigai už biletus ga-li būti grąžinti.

Londono Vaidila

COVENTRY

Šeštadienį, liepos 4 d. Coventrio DBLS skyrius, vadovaujamas veika-us pirmininko J. Kazlausko, valdy-bos nario Stakėno ir kitų veiksnių lietuvių pastangomis, surengė pra-bangiškose „Pilot“ viešbučio patal-pose vakarą, kurio pelną rengėjai paskyrė „Britanijos Lietuviai“.

Artimesnių apylinkių lietuvių, matyt, jau yra patyrę, kad Coventrio DBLS skyrius ruošiamuose pobū-viuose verta dalyvauti, nes be skait-liingo vietos lietuvių dalyvavimo, at-vyko svečių iš Leicesterio, Wolver-hamptono, Lemingtono, Rugby. Puoš-nioje „Pilot“ salėje susirinko per 300 įvairaus amžiaus svečių ir vieš-nių. Iš Londono buvo atvykę „Vai-dilos“ pirmininkas Mašalaitis, Lie-tuvių Namų administratoriaus A. Zukauskas ir „Br. Lietuvio“ redakto-rius Br. Daunoras.

Pobūvio metu buvo suruošta lote-rija. Loterijai stambiausiąjį fantą — milžinišką tortą su įrašu „Britanijos Lietuviai“ paruošė coventrietė p. Jagminienė.

Sokiams, kurie užsitęsė 6 valan-das, grojo ne tik lietuvių tarpe, bet visame Coventryje jau gerai žinomas ir puikiai užsirekomendavęs pen-ktuko orkestras... džazas. Didesnės lietuvių kolonijos, ruošdamos pobū-viams, gali drąsiai kreiptis į Coventrio lietuvių sudarytą orkestrą, kuris iš tikrųjų groja be priekiaštų.

V i k t ė

PAMALDOS EVANGELIKAMS

Nottingham liepos mėn. 12 d. 5 val. po pietų, St. Peter's Church, St. Pe-ter's Gate.

BELGIJA

PRANĄ AGLINSKA ISLYDINT

Birželio pabaigoje Belgiją paliko Limburgo lietuviams labai gerai pa-žįstama Aglinskų šeima, išvykusi Ka-nadon kurti gyvenimo iš naujo.

Paskutinių poros metų lietuvių Limburgo kolonijos gyvenime Pra-nas Aglinskas buvo centrine figūra, spaudos platinimo, rinkliavų, sueigų ir kitų lietuviams įmanomų reikalų vedime.

Dera prisiminti jo veikla, kuri tik-rai yra pavyzdys šioj srityje. Kalbant su Pranu apie lietuviškas knygas, laikraščius, jis kalbėdavo apie juos, kaip apie kokį šventą dalyką, su di-desne pagarba.

Pranas Aglinskas yra vilnietis lie-tuvius, užaugęs lietuviškoje aplinkoje, kovojusioje prieš lenkų lietuviams draudimą reikšintis bent kokioje lie-tuviškoje veikloje, tuo labiau, spaudo-je. P. Pranas kartą kiek susijaudinęs pasakojo savo gyvus atsiminimus, kaip jo mieste lenkai sudaužė vie-nintelį apylenkėję buvusį lietuvišką knygyną, išmėtė gatvėn knygas. Lie-tuviams tai buvo sunku ir žiauru per-gyventi. Jis ir keletas kitų po tą e-ję rinkę nuo gatvės išmėtytas kny-gas, parsinėšę išsidalino tarp lie-tuvių, kad tokiu būdu jos nežūtų.

Meilė lietuviškai knygai, įgyta ko-vojančiame Vilniuje, gyvai reiškesi ir Belgijoje Prano veikloje. Jo dėka perėitu laiku kone visi Limburgo lie-tuviai skaitė „Gimtąją Šali“, siemet — „Britanijos Lietuvį“. Jis daugiaus-iai išplatino lietuviškų knygų Bel-gijoje, nes tam atsidėjo giliu nuoširdu-mu, pagarba ir išiverme.

Sekėsi Aglinskui ir kituose trem-ties lietuviškos reikaluose. Tautos Fondo rinkliavos nebuvo kūdros apy-lenkė lietuvių tarpe. „Lietuvio Pa-sus“ įsigijo jo seniūnijos piliėčiai.

Visa Aglinskų šeima (ponia irgi vilnietė) buvo lietuviškos dvasios, nenusto abu todėl, kad vaikučiai pakriktyti Birutės ir Vytauto var-dais, nenusto abu, kad Vytiš ir Tris-palvė visą laiką kabėjo jų kambaryje. Naujai įsikūrus Zwartberge lie-tuviams skautams, Pranas buvo skiltes brolis. Jo bute bene dažniausiai susi-rinkdavo kolonijos lietuvių aptari-einamuosius reikalus, pasitariti, pa-sidalinti įspūdžiais iš kieto angli-akasio gyvenimo suodinių dienų ir naujų ateities vilčių.

Linkime p. Aglinskams gražiai įsikurti naujoje šalyje ir lietuvišką dvasią gyvuoti naujoj aplinkoje. Sėk-mės.

K. J. Dėdinas

Metinės kasyklų atostogos jau pra-sideda. Direkcijos išmokės didesnes sumas, ir liks savaitė kita laisvesnių dienų. Šis atostogų atsikvėpimas teatnė išvargusiam kūnui sveika-tis ir poilsio, ir atostogų pinigai — ką norš gero, gražaus, naudingo ir liekančio.

VOKIETIJA

Maža Dillingeno lietuvių grupė Diepholze Vasario 16 gimnazijos namų pirmuosi paaukojo 60 DM.

1953 m. liepos m. 1 d. Dillingene mirė Ignas Zilionis gim. 1887 XI 13 d. Rusonyse, Alytaus apskr.

Velionis ėjo įvairias pareigas Aly-taus apskr. savivaldybėje ir tremty-je IRO organizacijoje.

Liepos 1 d. Vasario 16 Gimnazi-jos mokiniai Diepholze, paleisti va-saros atostogoms. Dalis jų išvyko į skautų stovyklą, Hannoverio apylin-kėje, kiti į Šveicariją, o didžioji da-lis pas tėvus, gyvenančius tremtinių stovyklose.

CUKRAUS PRIEDAS

Iki rugsėjo mėn. cukraus normos padidinamos 1 svaru kas mėnesį. Ti-kimasi, kad nuo rugsėjo bus visiškai panaikintas cukraus normavimas.

Mielus mūsų DBLS Edin-burgh ir Lothian apyl. sky-riaus narius p. Praną Pu-kinską ir p. Ritą Mc Kenzie, p. Bernardą Pelenių ir p. O. Malhejtūtę, sukūrusius lie-tuvišką židinį, nuosirdžiai svei-kina ir saulėtos ateities linki

DBLS Edinburgh ir Lothian skyr. val-dyba ir nariai.

JOMS REIKIA PAGELBETI!

Vasario 16 gimnazijos auklėtiniai liepos 1 d. paleisti vasaros atosto-goms. Dalis moksleivių išvyko pas tė

BIRUTĖ JANUŠAITYTĖ 6 kl. mokinė.

vus, apie 45 vaikus pasikvietė Švei-carijon vietos Bendruomenės pirmi-ninkas inž. Stankus, kai kurie vyres-nieji berniukai pėstį iškeliauvo į Pran-cūziją, kur tikisi kurį laiką gauti dar bo žemės ūkyje. Daug buvo norin-čių nors kelioms dienoms patekti į D. Britanijos ruošiamą jaunimo sto-vyklą.

Dėja, dėl lėšų stokos tų norų ne-jmanu įgyvendinti. Tačiau trys gim-nazijos auklėtinės yra pakviestos į mūsų krašte rengiamą lietuvių skau-tų stovyklą. Viena jų — R. Lipertatė yra laimingai grįžusi iš Lietuvos 1951 metais. Ten, Dzikijoje, lietuvių jū tėviškai globojo ir išgelbėjo nuo ba-do. Ji taip pagmėjo lietuvius, kad grį-žusi vakarų Vokietijon, įstojo į Va-sario 16 gimnaziją, kur yra viena ge-riausių mokiinių. Kitos dvi lietuvi-utės taip pat gabios ir stropios gim-nazijos mokinės: Marytė Mamsytė ir B. Janušaitytė neturi kur praleisti trumpų vasaros atostogų. Jos pak-viestos drauge su Lipertate į D. Bri-taniją. Kelionės išlaidoms apmokėti

reikia 30 svarų. Ar mes, gyveną ši-tame krašte lietuvių, suaukosime ši-tokių sumų? Ar parodysim nors kiek širdies šiam konkrečiam dar-bui? Ar neturinti, vergijų nešą dū-kai, išgarsinę visame pasaulyje už-jaučiančią lietuvių širdį ir gražų pa-vyzdį, buvo už mus turtingesni, da-lindamiesi paskutiniu duonos kas-neliu su bado šmėkla į akis žiūrin-čiais svetimais vaikais? Pagalvoki-me! Kas dar turi nors kiek nesu-rambėjusių širdį lietuviškam reika-lui, kas neturi savo vaikų, tepriside-da nors ir kukliausia suma šiam rei-kalui.

Neabejotina, kad ir šiuo atveju D. Britanijos lietuvių parodyš gražų pavyzdį, įgalindami šioms trims mer-gaitėms atvykti į šį kraštą ir kelias dienas praleisti mūsų jaunimo, mū-sų skautų stovykloje, o po to, gal būt, atsiras ir privačių asmenų, ku-rie jas vienai kitai dienai pasikvie-s pas save paviešėti. Laukiame kon-krėtaus darbo.

RENATA LIPERTAITE 5 kl. mokinė.

Aukąs prašome siųsti: Sktn. K. Vaitkevičius, 21, Cobden St. Derby, arba „Britanijos Lietuvos“ Redak-cijai. Siunčiant prašoma žymėti ku-riam tikslui pinigai skyriami. Ačiū!

Br. Debikonis

I stovykla!

KĄ PASIIMTI Į STOVYKLĄ

1. P a t a l i n ė. Stovyklauto-jams sena yra taisyklė, kad po šonu turi būti daugiau pasiklota, negu už-siklota. Berezntukas ar kljonkinis dekutiš ant žemės, ant jo minkšta antklodė ar pora šiltų antklodžių, paklodė ir pagalvėlis. Užsikloti šil-tesne antklode ar pora paprastų ant-klodžių.

2. P r a u s i m o s i ir kitoki reikmenys. Rankšluostis, muilas, dantų šepetukas, pasta, batams šepetys, batams tepalas, nagams išvalyti peiliukas, šukos, veidrodėlis, siū-lai, adata, na, kam jau barzda auga — skutimosi įrankiai.

3. V a l g y m o įrankiai. Puo-dukas, blūdukas, peilis, šakutė, šaukštelis.

KAIP APSIRENGTI?

Skautai ir skautės pilnom lietuviš-kom skautiškom uniformom, ty, skautams trumpoms tamsiam mėlynos kelnaitės ir chakį spalvos trumpoms ar ilgoms rankovėm palaidinukė. Skautėms — tamsiai mėlynas sijonė-lis ir taip pat chaki spalvos palaidinu-kė. Visiems virš dešiniojo kišenuko turi būti išsiuvinėta raudon. siulais žodis LITHUANIA. Taip pat visi ki-ti skautiški ženklai, pareigų ženklai, laipsniai ir patyrimo laipsniai.

Neskautams ir neskautėms pagedai-tina taip pat berniukams trumpos tamsiai mėlynos kelnaitės ir lengva palaidinukė, mergaitėms tamsiai mė-lynas sijonukas ir lengva bliuskutė ar palaidinukė.

B a t a i. Didžiausį dėmesį at-kreipkite į batus. Jie turi nespausti kojos, patogūs. Atsiminkite, kad dau-giau vaikščiosime, žaisimė ir iškilau-sime.

REGISTRUOKIMĖS

Skautai, skautės ir lietuviškas jau-nimas iki 18 metų registruojas tuoj-pat neatidėliodami, pažymint var

GERBIAMAS REDAKTORIAU

Maloniai prašau neatsisakyti at-spausdinti „Britanijos Lietuvyje“ šį trumpą mano pasisakymą: Visuomeninio pobūdžio klau-simais polemizuoti su oponentu, varto-jančiu fejletonines polemikos priemo-nes, netenka.

Todėl nebūčiau reagavęs į š.m. bir-želio mėn. 18 d. „Britanijos Lietu-vyje“ atspausdintą, man adresuotą K. Valterio laišką, jeigu ne jo grąsini-mas, kad, jei aš ir vėl būsiu neatsar-gus ir šaudysiu į jį (K. Valterį), tada jis ne tik taikys į mane, bet ir panau-dosiąs savo „slaptus ginklus“, prieš kuriuos ir tt..

K. Valteriui savo rašinio pabaigo-jė kviečiant ir kitus pasisakyti, lei-džiu ir aš sau kvesti rimtus žmones ir ypač kultūrininkus pasisakyti kad ir šiais klausimais:

1. Ar leistina laikraščio skiltyje kaltinti žmones, be įrodymų?
2. Kaip tenka vertinti tokį kaltini-mo būdą?
3. Ar leistina laikraštiniėje pole-mikoje kelti asmeninius oponento reik-taus pav., jo rūkymą ar nerūkymą?
4. Ar leistina „Britanijos Lietu-vyje“ vartoti išsireiškimus, kurie kul-tūringoje spaudoje nevertotini?
5. Ar leistina polemikoje grasinti oponentui asmeninėmis sankcijo-mis?

6. Ar išvaidintieji reiškiniai ir pole-mikos būdai kelia ar žemina Euro-pos lietuvių laikraščio lygmenį?

Jungiu tikros pagarbos pareiški-mą.

F. Neveravičius.

KARO IR TAIKOS TEMOMIS

Gyvename labai neramius, visokių ten didelių karų ir mažų kariukų laikus. Tie karai rūšiuojami, nume-ruojami ir krikštijami, atseit tam, kad istorikams lengviau būtų juos registruoti.

Seniau karus vadindavo kiek ki-taip negu dabar. Tada, pvz., buvo: Simto metų karas, Trisdešimties me-tų karas, Būry karas, Kryžiaus ka-rožių kras, „uucmfpywshdrucmfyp ras, Rožių karas... Dabar gi karus vadina: šaltas karas, karštas karas, nervų karas, radio karas, ekonomi-nis karas, propagandinis karas, parti-jų karas, ambicijų karas karių ka-ras ir dar kitaip. Pastaruosius, nau-joviškus karus tarp savęs veda ir nauji sambūriai, pav. Senovės istori-rijai nežinomos galvės VLK ir LDS. O jau tų mažų kariukų tai kiekvienam užkampyje.

Šiomis dienomis Didžiojo Euro-pos Nuolūžoj vos nekilo karas tarp dviejų „mocarstvų“, būtent: Londo-no Monarchijos ir Birminghamo Res-publikos. Už ką? — neverta į tą klausimą gilintis. Užtenka to, kad pasikeista kandžiošis notomis ir jau pasigirdo neva maneiviniai šū-viai... Laimei, į tai ultimatumais rea-gavo mūsų kontinentinės ir jūrų ra-jėgos, o ir „Britanijos L.“ (tam tikras paštas), matomai, atsiskakės susipyku-sioms šalims viešai „notas“ persiun-tinėti. Tai labai sveikintinas šių in-terventų žygis.

Didžiausia tačiau, mano manymu, kliūtis karui įsiliepsnoti tarp minėtų kraštų, tai geografinė jų padėtis. Mat, Londono monarchija su Bir-minghamo respublika neturi bendrų sienų. Tarp jų yra neutrali, senovėje pasigyrimais pagarsėjusi, Coventrio respublika.

Tegul sau šį pagyrūnė ir yra Lon-dono Monarchijos satelitas, tačiau turi simpatijų ir Birminghamui, be to, valdosi gana savarankiškai, bei savo gynėjų armiją ir per savo plačią „od morza do morza“, teritoriją nė vieno agresoriaus jokiais keliais ne-praleis...

Jei, kartais iš minėtų kaimyninių šalių, kokie nors du riteriai ne-suvaldomomis jų siųstuvų radio bangomis ir susipeštų, tai tas įvykis būtų laikomas smulkmena ir joku būdu nereikštų karo.

Karo nebuvimu užtikrina visus „B.L.“ skaitytojus naršus respubli-kos sienų sargybinis ir taiklus šaulys

Kaimo Jonas

Nepaprastą nelaimę pergyveno vienas vagis išlauždamas į butą Milwaukee, JAV. Dauždamas lan-gu stiklą jis persiplovė alkūnę, be-skubėdamas per naujai vakuoatą parketą paslydė ir nusilaužė blauz-dikaulį, tada jis pats paskambino policijai ir pasidavė.

TRISPALVE...

(atkelta iš psl. 2.)

kad mes visada esame pasirėngę parodyti rusų tautai savo draugiškumą. Ir ne tik rusų, bet visoms tautoms, kurios tarptautiniuose santykiuose elgiasi padoriai. Iki šiol, tačiau, buvo sunku mūsų taikos ir draugiškumo pareiškimams pasiekti rusų tautą, nes per daug kieta buvo sovietinių valdovų uždėta cenzūra.

Neseniai Prezidentas Eisenhoweris apžvelgė savo vyriausybės laimėjimus, per trumpą laiką esant jam valdžioje. Gal pats svarbiausias ir konstruktyviausias žygis buvo pasiekimas naujos JAV politikos kuri numato realią pagalbą draugingoms ir kovojančioms už savo laisvę tautoms, kurios priešinasi komunizmo agresijai. Amerikos tauta tą politiką vieningai remia. Mes visi žinome, kad jos įgyvendinimas reikalauja kantrybės ir supratimo.

Ryšium su tuo prezidentas pareiškė sekančią:

„Mes dirbome ne vien tik pagerinti mūsų gynybai prieš komunistų agresijos gresmę, ne tik panaikinti nekomunistiniuose kraštuose tas sąlygas, kurios sudaro palankią dirvą komunistų propagandai, bet taip pat pasiekėme pastangas ir viltis 800 milijonų žmonių, kurie sovietiniam pasaulyje negali džiaugtis laisve ir neturi vilties jos išvystyti“.

Sunku pasiekti žmones už geležinės uždangos. Mes turime savo krašte žmones, tarp jų ir lietuvius, kurie turi gimines ir ryšius su savo tėvynėmis. Jie gali ir turi daryti viską, kas galima, kad paskleistų amerikiečių taikos pasiūlymus ir sugriautų komunistų propagandą.

Šį vakarą P. Lapinskas pasakojo mums kaip laimingas jis yra su kitais lietuviais, Amerikos pliečiais, galėdami vaidinti konstruktyvų vaidmenį Amerikos scenoje. Mes visi suprantame, kad menas, muzika ir literatūra yra bendras pasaulio tautų pažymys. Nors amerikiečių kultūros šaknys yra vakarų Europoje, bet ir kitos tautos, tarp jų ir lietuviai, įnešė savo dalį.

Mes drauge džiaugiamės kultūriniais daugelio Lietuvos sūnų ir dukterų laimėjimais, Lietuvių Tautinės Sąjungos globoje Amerikoje, bendradarbiaujant su Tautinio Meno Fondu. Aš sveikinu Tautinės Sąjungos Pirmininką Lapinską ir Carlton Smith Meno Fondo Direktorių, kurie šį festivalį suorganizavo. Ryšium su Lietuvos karalystės įsteigimu 700 metų sukakties minėjimu, visų amerikiečių vardu aš noriu pareikšti širdingus sveikinimus ir linkėjimus lietuvių tautai ir užtikrinti moralinę ir jautrią mūsų pagalbą jų kovoje dėl laisvės. Visi amerikiečiai tiki ir meldžiasi, kad lietuvių tauta ir kitos prispaustos tautos už geležinės uždangos pasiektų pergalės kovojant už laisvę.

BERLYNO RIAUSES PARODE PADETI PAVERTGUOSE KRASTUOSE

Prezidentas Eisenhoweris, kalbėdamas spaudos konferencijoje apie Berlyno riauses, pasakė, kad jis pritariu Adenauerio pareiškimui dėl ryšių. Prezidentas nurodė, kad Berlyno įvykiai pasklido po visą rytinę zoną kaip gaisras. Ir tai vyko plačiai išgarsintame darbininkų rojuje.

Prezidentas pareiškė, kad vokiečių elgesys buvo reikšminga pamoka ir sukėlė amerikiečių pagarbą. Jis paminėjo, kad pats yra buvęs kaikiuriuose sateliniuose kraštuose ir įvykiai jį gilia sujaudinę.

Prezidentas nurodė, kad JAV vyriausybės pažiūra yra visuose sateliniuose kraštuose turi būti laisvi rinkimai, kuriais jie galėtų pasisakyti dėl pageidaujamos vyriausybės formos.

Paklaustas ar JAV imsis kokių nors žygių pavergtom tautom išlaisvinti jis pasakė, kad JAV turi parodyti komunizmo tiranijos kenčiančiom tautom, kad jos turi pasulyje draugų. Jis nemanąs, kad yra galvoti jama imtis kokių nors fizinių žygių.

RUTULYS TEBERIEDA.

Kažkaip prisimena vaikystę. Būdavo paimi sniego gniūžtę ir paleidę ją riedėti pakalnėn. Ji kaskart vis greiteja, darosi didesnė, vis daugiau sniego pasiima kartu su savim.

Panašiai atsitiko kraštuose už geležinės uždangos. Stalino mirtis buvo lyg ta sniego gniūžtė, kuri pradėjo riedėti į pakalnę ir vis didėjo, vis greitejo.

Stai, jau Stalinui mirus, pasikeitė pati Sovietinių viršūnių sudėtis. Natūralu, kad mirusio vietą užima kitų žmonės. Ir Leninų mirus jo vietą užėmė Stalinas. Tik šį kartą truputį kitaip, negu anais laikais. Stalinas niekad nebandė palaidoti Lenino atminties. Priešingai, jis stengėsi išlaikyti tam tikro tęstinumo mitą. Marksas, Engelsas, Leninas, Stalinas.

Naujieji Kremliaus valdovai, regimai, stengiasi palaidoti Stalino mitą. Stalinui mirus visos iškilmės buvo taip sutvarkytos, kad palyginti nedaug žmonių turėjo progos atsisveikinti su mirusiu prispaudėju. Po laidotuvių jo vardas pastebimai pradėjo nykti iš sovietinio viešojo gyvenimo. Kai, jam dar gyvam esant, kiekvienam laikraščio numeryje keli šimtus kartų minėjo Stalino vardą, paprastai su šimtaaugščiomis epitetais, kaip mokytojas, tėvas, draugas daug kitokių, tai po mirties, tas jo vardo linkniavimas žymiai sumažėjo ir vis, galima pastebėti, dar mažėja. Maža to, komunistiniai laikraščiai yra paskelbę net po keletą straipsnių, nagrinančių komunistinės vyriausybės konstrukciją ir visuose vienodai paneigiamas diktatoriaus postas. „Komunistai“ net taip toli nueina, kad stengiasi įrodyti esą jau Stalinas pats pasakęs (tik gaila užmiršo gyvenime priitaikinti), kad „asmenybės garbinimas esąs supuvusios buržuazijos išmislas“! (Kažin ar buvo kada nors pasaulyje kita asmenybė, kuri buvo taip garbinama, kaip Stalinas.)

Kaip ten bebūtų, šiandien pavydinęs komunizmo valstybės (Sovietų Sąjungos) valdžios viršūnėse tebesitvėri triumviratas, vietoje vieno diktatoriaus. Stalino kultas kas dien labiau pastebimai mažėja.

Nekreiptume daug dėmesio į šį faktą, jei ne kiti įvykiai, kurie gali turėti, nors ir tolimo, ryšio su tuo.

Po Stalino mirties pasklido neaiškios žinios, kad Raudonojoje Armijoje, buvęs maištas. Mažai kas tuo patikėjo, mažai kas atkreipė dėmesio ir taip jis praėjo nepastebėtas. Sako, kad malšinant tą maištą (Sibiro, Iuguloje) buvę nužudyta keli tūkstantai karininkų ir kareivių. Gal būt, gal ir ne, Kas patikrins?

Paskui Čekoslovakijoje darbininkai „sugalvojo“ ir užėmė Moravos miestą. Sudegino komunistinius pavaikslus, sudaužė biustus, o miesto rotušėje iškabino Benešo (paskutinio laisvos Čekoslovakijos prezidento) portretus, iškėlė laisvos Čekoslovakijos vėliavą. Raudonosios Armijos (nenugalimos) karių tankais ir kulkosvaidžiais sugrojo paskutinį maršą šiam darbininkų bandymui.

Tačiau kai pakalnėn paleista sniego gniūžtė įsibėga sunku ją sulaukyti. Dar nebaigė pabėgėliai iš Čekoslovakijos pasakoti apie įvykius Moravoje (jais irgi netikėjome), kai Berlyne kilo naujas gaisras. Šį kartą jau reikėjo klausyti slapto pasakojimų. Neramumų metu iš vakarų Berlyno per „žaliąją“ pervažiavęs motorizuotas radijo siųstuvas transliavo visas „iškilmes“ tol, kol rusiškų tankų kulkos pradėjo skverbtis per patį siųstuvo automobilį. Kas norėjo galėjo pasiklausti, o berlyniečiai net ir pasižiūrėti.

Tiesa ir šį kartą laimėjo ne laisvės reikalaujanti neginkluoti Berlyno darbininkai, bet ge. Dibrovo tankai, artilerija ir kulkosvaidžiai. Veltui Mr. Dulles džiaugiasi, kad Berlyno darbininkai lupo iš gatvių grindinio (?) akmenis ir metė juos į rusiškų tankus. Mes, lietuviai, žinome kitą posakį — galva sienos nepramuši, jo ir laikomės. Tas faktas tik ryškiai, sakyčiau, per daug ryškiai,

parodo pavergtųjų desperaciją ir laisvųjų abojumą. Užjaučiu tave, mielas drauge, kad tave žudo, bet tegu žudo. Kai nužudys, ant tavo kapo padėsiu vainiką. Na ar negeras aš tavo draugas?.. Taip galėjo galvoti rytų Berlyno maištininkai, pasiklausę juos užjaučiančios paskutinės prez. Eisenhowerio kalbos.

Taip Dibrovo tankai laimėjo, bet nepalaužė pavergtųjų valios. Jie nori laisvės ir už ją tebekovoja. Stai nepraejo ir savaitė po priespaudos triumfo Berlyne, jau Rumunijoje ūki ninkai puola valdžios grūdų sandėlius, ir visagalys Georgiu Dej, kuris net Anną Pauker pajėgė nusodinti nuo sosto, skuba prie mikrofono pasikelti apie maisto normų padidinimą, gyvenimo „pagerinimą“. Matyt, vargšas Dej nesijaučia šį kartą taip saugiai soste, kaip tada, kai Pauker keliavo į savo pačios statytą kalėjimą.

Vengrijoje visagalys Rakoši pasikviečia jo paties nuo balno nusodintą ūkininkų partijos lyderį Nagi ir siūlo sudaryti „naują vyriausybę“. Neduokime šiam įvykiui per daug svarbos: Nagi buvo tas žmogus, kuris norėjo bendradarbiauti su komunistais ir jau vieną kartą buvo vyriausybėsje. Kvailį visada lengva apgauti, bet kai Rakoši leidžia Nagiui pasikelti tokią vyriausybės programą, kurioje pasisakoma prieš kolchozus, panaikina koncentracines stovyklas ir gražina jų „gyventojus“ vėl į normalų gyvenimą, net leidžia pasirinkti darbą, šiaip ar taip, rodo, kad Rakoši papadės jau po truputį svyla.

Stai paskutiniu momentu atklysta neaiškios žinios, kad kažkas panašaus vyksta ir Lenkijoje...

Taigi, sniego gniūžtė vis dar teberieda į pakalnę. Sulaukyti ją yra sunkiau, negu paleisti, bet ar ji riedėsama pasidarys didelė ir palies ir mūsų tėvynę, ar ji sėkmingai pasieks savo tikslą, tai priklausys ne nuo tų, kurie akmenimis daužo tankus, bet nuo tų, kurie šiltais, bet tušiais žodžiais ragina kitus mirti, tikėdamiesi, kad jų mirtis laidos gyvybę jiems nuošalę belaukantiems ir bobiška bedūsaujantiems. Tik mes abejojame ar tokio pobūdžio „išlaisvinimo“ politika yra teisinga. Kaip netrokštų

rimą, pavedė jo globai abu jo vaikus. „Sunday Express“ straipsnyje „Kodel negali vesti, jei šito nori“ spėliojama, kad politikai nesipriešins šioms vedyboms, tačiau pasipriešinti gali anglikonų bažnyčia, kuri vedybų ryšius pripažįsta neperšyriamais. „Sunday Express“ patebia, kad „bažnyčia neturėtų kentti karalaitę Margaritą, kurios sekmingą likimą taip jautriai visuomenė yra paėmusi širdin. Siame klausime visuomenės nuomonė rezervuoja sau sprendimą iki paaiškės visi faktai, tačiau tiesos nebeįmanu ilgiau slėpti, rašo „Sunday Express“.

„KODEL NESIVESTI, JEI NORI“

„Sunday Express“ straipsnyje „Kodel negali vesti, jei šito nori“ spėliojama, kad politikai nesipriešins šioms vedyboms, tačiau pasipriešinti gali anglikonų bažnyčia, kuri vedybų ryšius pripažįsta neperšyriamais. „Sunday Express“ patebia, kad „bažnyčia neturėtų kentti karalaitę Margaritą, kurios sekmingą likimą taip jautriai visuomenė yra paėmusi širdin. Siame klausime visuomenės nuomonė rezervuoja sau sprendimą iki paaiškės visi faktai, tačiau tiesos nebeįmanu ilgiau slėpti, rašo „Sunday Express“.

Kariulis Jurgis VI, karui pasibaigus, nutarė į karališkuosius rūmus pakviesti keliolika ypatingai kare pasižymėjusių karininkų, garbingoms karaliaus rūmuose pareigoms. Pulk. Townsend perėjo karo metu pasižymėjo kaip gabus ir narsus lakūnas, apdovanotas auštais aviacijos karininkams skirtais ženklais ir todėl, drauge su kitais, jis taip pat buvo pakviestas karališkon rūmų tarnybon. 1947 metais pulk. Townsend lydėjo karališkąją šeimą į Pietų Afriką, o dabar turėjęs lydėti karalienę motiną ir karalaitę Margaritą Rodezjoną. Tačiau šie kelionė buvo atšaukta paskutiniu metu. Pulk. Townsend buvo labai mėgiamas karaliaus rūmuose, esą jojo pareigos buvusios lydėti karalaitę Margaritą ir teatro, pobuvius, lentynas. Jis yra išsiskyręs su savo žmona, tačiau jis nesąs šio persiskyrimo kaltininkas, kadangi teismas, davęs persisky-

rimą, pavedė jo globai abu jo vaikus. „Sunday Express“ straipsnyje „Kodel negali vesti, jei šito nori“ spėliojama, kad politikai nesipriešins šioms vedyboms, tačiau pasipriešinti gali anglikonų bažnyčia, kuri vedybų ryšius pripažįsta neperšyriamais. „Sunday Express“ patebia, kad „bažnyčia neturėtų kentti karalaitę Margaritą, kurios sekmingą likimą taip jautriai visuomenė yra paėmusi širdin. Siame klausime visuomenės nuomonė rezervuoja sau sprendimą iki paaiškės visi faktai, tačiau tiesos nebeįmanu ilgiau slėpti, rašo „Sunday Express“.

Knogos gaunamos: Dainora Daunoraitė, 49, Thornton Ave. London W. 4. Stokholm. Tarptautiniame profesinių sąjungų suvažiavime buvo apklausi net kelis iš rytinio Berlyno pabėgę darbininkai, kurie nupasakojo streiko eigą ir kaip streikas buvo numalšintas. Manoma, kad suvažiavimas priims labai griežtą rezoliuciją, smerkiančią rusų elgesį Berlyne.

BARBOROS LIENORASTIS

Sekmadienis. Jau iš vakaro susitarė su mūsų kolonijoje gyvenančiais dviem jaunais tautiečiais išvažiuoti už miesto, jei tik švies saulutė. Kepino, kaip reta šitame krašte. Išvažiuodama pasiėmiau ir „Britanijos Lietuvį“. Manau, jei bus nuobodū — pasiskaitysiu, Atsarga gėdos, nedaro. Pėrkščiau iki paskutiniosios eilutės... Grįžtant, vienas mano palydovų ir sako: — Kasdien perku du angliū laikraščius ir vieną savaitinį žurnalą. „Britanijos Lietuvis“ toks brangus, kad iš tikrųjų neįmanu už jį tiek metams mokėti. Jei atpigintų, — gal ir užsisakyčiau... Pritariu draugui, nenorėdama pereiti opozicijon. Paskelbiant visi trys užsukome atsigavinti. Prie baro. Mano draugai išgėrė du kartus po dvigubą su soda, o man „užfundyjo“ žaliuojančio likerio ir taip pat ne „viengungišką“ normą. Po pertraukėlės paėmė ir ant „kitos kijos“. Nė vienam jų nesudrebėjo rankos, kai klojo po „Britanijos Lietuvos“ prenumeratos pusmečio mokėstį, kuriam nė vienas jų per šešeris metus neįveikė sutaupti... — Brangus, — sako vienas jų, prašydamas paskolinti pasiskaityti. Paskolink. Geri vyrai. Nesigaili patys išgerti ir kitiems „užfundyti“, tik už laikraščių užsimekėti, tai kažkaip ne priedušios ir „nėvyriška“...

Pirmadienis. Jei pirmadienis gauru laisvą, tai ir voko nemačius žinau, kad iš Anicetos. Ji, vargšė, vis dar tebeplūša tame Coventrio tekstilės fabrike. Šį kartą, štai kaip ji rašo: „Galėjai visus metus sėdėti namuose, bet jau šeštadienį, jei būtumei atvykusi į suruoštą vakarelį, tai būtumei pasiėmę šokių ir sugužėjusio svieto pamaučius... Vienas mano pažįstamas net su automobilium buvo. O jau tą vakarelį, tai iki pat pabaigos praėjo inteliganckai. O, kad tu, Barbut, žinotumei, kaip man širdį suspaudė, kai keli balsingi vyrai, sėdėdami už stalo, kad jau sudainavo „Augo kieme klevėlis“, tai, sakoko, net Lemingtone buvo girdėti. Taip man vaizdžiai ir prisiminė laikai, kai būdavo prie Zagarės vakare vyrų kad užtraukdavo, tai mes pabalikės ir išbėgdavome ant skiedrino pasisklausti...“

Antradienis. Kitos išeities nebus: reiks iš visų organizacijų atsiimti savo adresą. Šiandien vėl gavau laiškelį, kuriame prašoma paaukoti jaunimo rengiamai stovyklai. Neseniai prašė vargo mokyklai — nedaviau. Prašė — lietuvių pasui — nedaviau. Prašė gimnazijai — nedaviau. Prašė tautos fondui — nedaviau. Nedaviau, ir vis vien nieko nepadarė. Neaukosiu ir jaunimo stovyklai. Ka tie skautai gali man padaryti?!

„VISAS PASAULIS SAMYSYJE“ KARALIENĖS ZODIS ATARGOS KARIAM

Praeitą sekmadienį, Londone, Hyde Parke įvyko 72.000 britų atsargos karių paradas, kurį priėmė Karalienė Elžbieta II, lydima Edinburgo kunigaikščio ir gynybos ministerio lordo Alexandero. Parade dalyvavo paskutiniųjų karų karo veteranai, kurių seniausias buvo 92 metų amžiaus karo laivyno puskarininkis ir taip pat būrų karo veteranai nuo 75 iki 85 metų amžiaus.

Trumpame žodyje Karalienė Elžbieta II tarp kita ko pasakė buv. kariams: „Gerai žinau, jog nemanote, kad jūsų tarnyba pasibaigusi ir žinau, kad neapvilsite, kai kraštas vėl jus pašauks, taip, kaip pašaukė 1914 ir 1939 metais. Visas pasaulis yra sąmysyje, bet visi turime vilties, kad nereikės vėl pereiti per karo ugnį. Daug priklausoma nuo mūsų jėgos ir nuo Britų Bendruomenės jėgos, kuri turį didelės reikšmės jėgų lygsvarovę“.

Siame atsarginių karių parade dalyvavo taip pat ir 2.500 žuvusių karuose vyrų našlės.

LONDONE PERDAUG GYVENTOJŲ

Londono miesto savivaldybė įspėja, kad 300.000 londoniečių turės apeleisti miestą ir keltis gyventi kitur. Miesto savivaldybė negali jų ap rūpinti butais. Po karo, butų reikalingų gyventojų buvo 50.000. Iki šiol miesto savivaldybė jau parūpino daugiau kaip 50.000 butų, tačiau laukiančiųjų jau dabar yra 170.000 iš jų 69.000 ypatingo svarbumo.

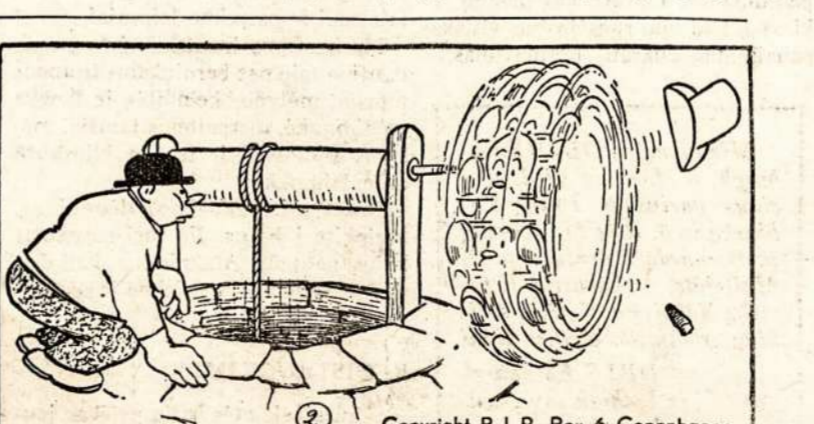
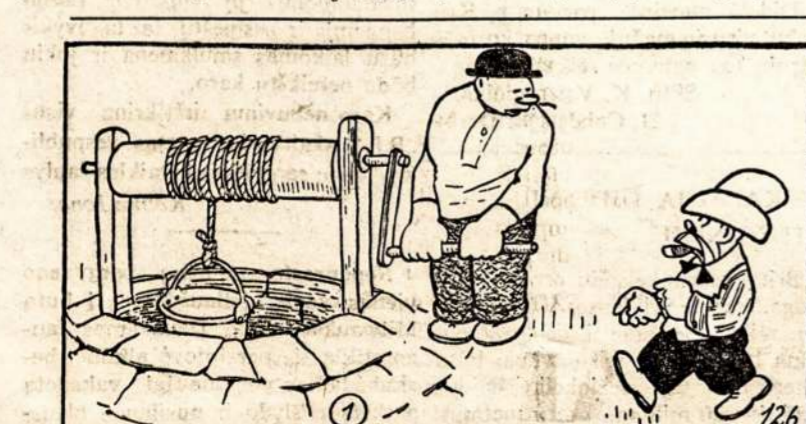
Miesto avivaldybė derasi su pramonės atstovais ir rengia planus gyventojų pertekliui iškelti kitur.

Paryžiuje žmonės gali, tam tikromis sąlygomis, triukšmauti savo bute.

Kai kurie namų savininkai leidžia savo nuomininkams sykį per mėnesį daryti „triukšmingus balius“, bulių imtynes ar muzikos festivalius, su kornėtais, bubernais ir kitokiais. save garsinančiais, dalykais. Vienintelė sąlyga, kad nuomininkas bent prieš kelias dienas praneštų savininkui apie „pamišėlių naktį“, o šis savo ruožtu, galėtų įspėti jo kaimynus.

PAJIESKOJIMAS

Pajieskoma OLE RITELYTE. Ji pati, ar žiną apie ją prašomi parašyti šiuo adresu: Angelė Liaudanas, 229, Hackney Rd. London, E. 2.

THE LITHUANIAN WEEKLY. Dėdinas — Belgija, A. Paulaitis — Leidžia — DBLS Centro Valdyba su Europos Lietuvių Bendruomenėmis, kurias atstovauja: Pr. Zundė — Vokietija, J. Masiulis — Prancūzija, J. Red. Br. Daunoras. Redakcijos ir Administracijos adresas: 43, Holland Park, London, W.11 Telf. PARK 9699. Redakcija raštus taisto ir trumpina savo nuožūra. Prenumeratos kaina: metams — 35 šl. 6 mėn. — 20 šl. 3 mėn. — 12 šl. Užsienyje metams — 6 doleriai. S k e l b i m a i : spaudos eilutė arba jos vieta — 1 šl. Adreso pakėitimas — 1 šl. Paskiras numeris — 1 šl. Spausdina NIDOS spaustuvė, 3, Southern Row, W.10. Printed by NIDA Press, 3 Southern Row, London, W.10.